

Braşov Lánok

Ára 5 lei

Szerda
1932 * január

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

4. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

Minden rendben

A miniszterelnök ur újra nyilatkozott. Ezúttal egy német újságnak. És ezúttal is könynyeket fakasztó humorral. Azzal a páratlan originalitással, melyet minden szavában és cselekedésében — és csakis ott — élvezhetünk. Azt mondta tudniillik a berlini lapnak is, hogy nálunk Romániában minden rendben van. Nagyszerű termés volt, a nép boldog és elégedett, a kormánynak nincs ellenzéke, minden úgy megy, mint a karikacsapás. Mintha Ramajána királyságában élnénk, ahol nincs szegénység, bánat, betegség, s minden fa állandóan virággal és gyümölcseccel tele.

Minden rendben, mondja Jorga. És ezt őszintén, meggyőződésből, áthatottan, a hazafi és kormányférfi legbensőbb tudatosságával. És azért olyan kivételesen originális, hogy nincs párja a világon. Ez a végtelen optimizmus egészen egyéni. Mert nem akad Romániában még egy ember, — legyen napszámos, vagy metropolita, — aki azt mondaná, mondhatná, hogy nálunk minden rendben. A miniszterelnök ur talán az a regebeli Abdallah, aki balszemét kente meg a dervis kenőcsével, s így hazája valamennyi kincsét látja, míg mi többiek, a jobb szemünket, amitől megvakultunk, s csupa szenvedésről nyomoruságról hallunk.

Minden rendben. Pénz van bőven, mindenki jól fizetett állásban, hivatalnok, nyugdíjas, minden hó elsején házhöz szállítva kapja a javadalmát, az iparos nem győzi munkával, a kereskedő kénytelen a jelentkezés sorrendjében kiszolgálni a vevőket, a gyárak csak úgy ontják az anyagot, egész városok és települések épülnek, a bányák, az erdők, az üzemek utolsó zugig kihasználva, dob nem perdül, nincs munkanélküli, nincs kritika, nincs ellenvetés, nincs semmi baj. Így Jorga.

Ha nem ő mondaná, a kiváló elme, a puritán polgár, a meggyőződéses hazafi, bizony azt mondanánk: nincs minden rendben. De, hogy ő mondja, magunk is kezdjük hinni, — balszemünket is bekenő a dervis kenőcsével — hogy minden rendben van. Csodásan, hihetetlenül rendben. Csak aztán bele ne pusztuljunk ebbe a rettenetes, istentelenül nagy rendbe.

Sötétség a bányában

Nagy az aranyfedezet, nincs szükség aranyra. Nagybányán e miatt nem is bányásznak, mint ahogy a többi bányában is szünetel vagy csak vacillál a munka. És ha a miniszterelnök nem mondaná, hogy minden rendben van, nagy szomorúságunk volna e miatt. Ha még aranyat sem bányászhatnak.

De a bájos és bajos városka fordított távcsővön látja a világot. Egy sereg munkanélkülit lát, akik éheznek, fáznak, nyomorognak, akiken tehát sürgősen segíteni kell. Alamizsnával? Nem, munkával. Ott a bánya, az aknázatlan aranyával, rajta, csak a módját, hogy dolgozhassanak. Az a legjobb kenyér, a legtisztább ruha, a legjobban égő fa, a mit a munka terem elő. A tanács a bányák igazgatóságához fordul: foglalkoztassa a dolognélkülieket. És a direktor elfogadta a javaslatot: jöjjenek az emberek, dolgozhatnak a bányában, de egy feltétellel:

A város minden munkanélküli után, akit foglalkoztat, juttasson eljéből az igazgatóságnak havonta és fejenként háromnegyedét fát...

A bányaigazgatóság megfizetett a készsége. Shylockká lesz, mikor nem is kölcsönt ad, hanem kötelességet teljesít, mikor nem i a városnak tesz szolgálatot, hanem a szociális érdeknek, az országnak. Ha lehet dolgozni azokban a bányákban, akkor feltétel nélkül kell dolgoztatni. Ez erkölcsi parancs, melyet minden vállalatnak, kivált kincstárnak, önként, magától kell teljesítenie. Micsoda szerencsétlen elfajulása a lelkiismeretnek, amely még a legszánalmasabb munkanélküliségből, a legszükségesebb közmunkából is hasznot akar kiperéselni?

Ha egyszer a lelktől lehetne már a morális kötelesség és emelkedettség aranyát kibányászni — ellenszolgáltatás nélkül!

Argetoianu az olasz királynál

Az olasz lapok szerint a 45 percig tartó kihallgatás alatt fontos külpolitikai kérdésekről tárgyaltak

Bukarest, január hó 4.
A fővárosi lapokhoz érkezett jelentések szerint

Viktor Emánuel olasz király vasárnap délelőtt 10 óra 1 perckor kihallgatáson fogadta a Rómában tartózkodó Argetoianu román pénzügyminisztert.

A kihallgatás pontosan 45 percig tartott. Az olasz lapok általában igen nagy je-

lentőséget tulajdonítanak Argetoianu kihallgatásának s nagy cikkekből engedik sejteni, hogy

az olasz király és a román pénzügyminiszter közötti tárgyalások fontos külpolitikai kérdéseket érintettek.

A kommentárok általában kihangsúlyozták annak szükségességét, hogy a két ország között ezután még fokozottabb mértékben kell kiépíteni a baráti kapcsolatot.

Lehet, hogy már kedden összeül a román-orosz bizottság

Ghica külügyminiszter a holnapi minisztertanács után sajtóexpozé tart a tárgyalás anyagáról

Bukarest, január 4.
A román-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban Bukarestbe érkező jelentések azt a szenzációs hírt közlik, hogy

az előzetes megbeszélések talán már 5-én, kedden megkezdődnek Rígában, ahová a román kormány az összes előzetes utasításokat megküldötte Sturdza ottani meghatalmazott miniszternek.

A szovjetkormány ugyanis január 15-ikét jelölte meg a tárgyalások megkezdésére, a román kormány azonban a válaszcímre január 5-két kérte tárgyalási napként, azzal az indoklással, hogy szeretné a tárgyalásokat még a lezárult konferencia megkezdéséig befejezni. A román kormány kérte azt is,

hogy a tárgyalási színhely Riga legyen.

Erre a jegyzékre a szovjet mind a mai napig nem adott hivatalos választ, kiszivárgott hírek szerint azonban nincsen kifogása a román javaslat ellen s így sok a valószínűsége annak, hogy az előzetes tárgyalások Sturdza meghatalmazott miniszter és a szovjetküldött között már holnap, január 5-én megindulnak.

A bukaresti sajtót és a politikai köröket igen erősen érdeklik az oroszországi hírek. A kormány kedden délután 5 órakor minisztertanácsot tart, amely kizárólag az orosz szerződés kérdéseivel foglalkozik. A minisztertanács után Ghica külügyminiszter részletes nyilatkozatot ad a belföldi és külföldi sajtó képviselőinek.

Az örök kérdés, mely feleletre vár:

Akar, vagy nem akar?

Január 12-ike után megoldódik a Titulescu-rejtély

Bukarest, január 4.
A fővárosi lapok újra szorgalmasan foglalkoznak a nemzeti-parasztpárti elnökválasztásának kérdésével. Az újabb érdeklődést természetesen Titulescu személye magyarázza meg, aki január 12-én érkezik Bukarestbe, amint ez most már hivatalos helyekről is kiszivárgott.

Titulescu diplomáciai dolga csak január 20-án lesz, amikor a lausannei jóvátételi konferencián kell megjelennie. Teljes egy hét áll tehát rendelkezésére, hogy Bukarestben tájékozódjék a belpolitikai helyzetről s végképpenyesen döntsön: elvállalja-e a nemzeti-parasztpárt elnökségét, vagy nem.

A fővárosi ellenzéki lapok Titulescu érkezésével kapcsolatban mind egyetlen egy nótát fújnak:

A londoni követ egy hétig tartó bukaresti tartózkodása föltétlenül döntő fordulatot ad a belpolitikai helyzetnek.

Titulescu egyébként föl fogja keresni az összes pártvezéreket s miután minden véleményt meghallgatott, csak azután fog dönteni, hogy belekapcsolódik-e a

belpolitikai életbe, vagy pedig továbbra is megmarad diplomáciai szolgálatában.

A Curentul úgy tudja, hogy Titulescu már döntött is. San-Moritzban kijelentette volna egyik politikai barátjának, hogy

a lausannei jóvátételi konferencia lezárása után valószínűleg hosszabb időre elhagyja a diplomáciai pályát.

Ez a kijelentés, ha valóban megtörtént, feltétlenül azt mutatja, hogy Titulescu visszatér Bukarestbe s belekapcsolódik a belpolitikai életbe, amit viszont az adott körülmények között csak a nemzeti-parasztpárton keresztül tehet meg.

A Cuvantul közlése szerint Titulescu elhatározása még nem végleges s éppen ezért a nemzeti-parasztpárt újabb javaslatot tett Mihalachenak, hogy amennyiben Titulescut mégsem sikerül megnyerni az elnökség vállálására, úgy vállalja ő ezt a nehéz posztot. Mihalache elfogadta ezt a javaslatot, de kikötötte, hogy a két alelnöki tisztségre Vajdát és valamelyik parasztpárti vezető politikust kívánja megnyerni.

Amerikában veszekednek...

Amerika állandóan szidja Európát, miért fordít annyi pénzt a fegyverkezésre — amiben teljesen igaza is van, — de az amerikai kormány is változtatlanul óriási összegeket költ hadifelszerelésre. Amióta Hoover felfüggesztette a hadiadósságok fizetését, a lyuk az amerikai államkincstárban még nagyobb lett. S mivel fizetni senki sem szeret, ennél fogva az amerikai képviselőház és szenátus most, amikor jóváhagyta a Hoover aláírta moratóriumot, egyúttal kegyetlen kritikát gyakorolt az elnök politikájára, az európai államok gazdasági és pénzügyi rendszere fölött. Akármilyen kellemetlen is, az amerikai kormány kénytelen lesz az adókat kiadásosan felemelni, még pedig első sorban azokat az adókat, amelyeket a gazdag emberek fizetnek, mert a szörnyű munkanélküliség következtében az eddigi kényelmes módszer, a fogyasztási adókat felemelni, már nem válik be, mert a fogyasztás a minimumra csökkent.

Az amerikai parlament most három pártra bomlik. A rövidlejárathoz, a hosszulejárathoz és az adóemelésellenzők pártjára. Az első csoport azoknak a bankoknak az érdekeit szolgálja, amelyek rövidlejárati kölcsönöket adtak Németországnak. Ezeknek összege 600—700 millió dollárra tehető, de lehet ennek a kétszerese is. Ugyanis az amerikai bankárok nem mindig közvetlenül nyújtották kölcsöneiket, hanem angol, hollandi vagy svájci tőkéseknek adták, akik azután a magas kamatláb reményében Németországba továbbították. Mivel azonban a németek nem tudnak fizetni, ők se tudják viszont a tőkét az amerikai hitelezőknek visszaszolgáltatni.

Ennek a pártnak a politikai álláspontja a következő: Németország képtelen egyszerre reparációkat is, rövidlejárati adósságokat is visszafizetni, tehát törölni kell a reparációkat. Mivel azonban az ántánt államai csak úgy tudják Amerikának a háboru alatt felvett kölcsönöket visszafizetni, ha Németország reparációt fizet, tehát el kell engedni az összes háborus adósságokat. Otto Kahn, az Európában is jól ismert nagybankár azt indítványozta a szenátusban, hogy az összes hadiadósságokat s a reparációkat, illetve a reá vonatkozó kötelezvényeket és szerződéseket a tengerbe kell süllyeszteni. A mikor az adózni nem akarók dühösen kérdezték, mi lesz akkor az amerikai pénzügyekkel, akkor Kahn dadogni kezdett s megtagadta a feleletet.

A másik párt ama bankok érdekeit képviseli, amelyek a külföldnek hosszú lejáratra adtak kölcsönt. Ezek nincsenek annyira megijedve, mint a rövidlejárathoz, de azért ők is azon a véleményen vannak, hogy a reparációk fizetését fel kellene függeszteni. Az amerikai legnagyobb bank elnöke a szenátus pénzügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy ha Németországot nem mentik fel a reparációk fizetése alól, akkor a német ifjuság forradalmat fog csinálni. Erre egy szenátor megkérdezte: Nem fogja-e eme példa nyomán az amerikai ifjuság is kívánni, hogy töröljék azokat az adósságokat, amelyek az amerikai kormány a háboru folytatása céljából belföldön, a saját állampolgáraiktól vett fel? A nagyhatalmu elnök kijelentette, hogy erre a kérdésre nem tud válaszolni.

A három párt egymás ellen mérges sajtóhadjáratot folytat. A Hearst-féle sárga sajtó, amely a háboru alatt a németek ellen izgatott, s minden amerikai embert, aki a háboru ellen szavazott, mint német kémet bélyegezett meg, most németpárti és franciáellenes s mindenkit, aki nincs a pártján, azzal gyanúsít meg, hogy megvették a francia bankok. Szóval nagy a veszekedés Amerikában s a lármától elbódítva, az amerikai közvélemény nem is veszi észre, hogy a hadiadósságok, rövid- és hosszulejárati adósságok nagyrésze menthetetlenül elveszett. Keserű lesz az ébredés!

Sz.

HITLER és CUZA

titkos paktumot kötöttek

Celepleződik a nagyszebeni diákkongresszus német fődelegátusának titokzatos feladata

Hitler kötelezte magát Románia határainak tiszteletbentartására

Bukarest, január 4.

Az egész ország demokratikus sajtója és szabadelvű közvéleménye érthető megütközéssel tárgyalja mostanában azt a tényt, hogy a Román Diákok Keresztény Nemzeti Szövetségének Nagyszebenben lezajlott országos nagygyűlésén kirívóan mélyes delegációval képviseltette magát a német főiskolák hallgatók nemzeti szervezete, amely az utóbbi időben teljesen a hitlerizmus befolyása, sőt irányítása alatt működik.

A német szélsőjobb oldali diákság képviselőinek a nagyszebeni kongresszuson való szinte tüntető megjelenése annyival is inkább indokolt feltűnést keltett, mert tudvalevőleg egyetlenegy német diákegyesület sem tagja a népszövetségi eszmékben mozgó Nemzetközi Diákszövetségnek, amelynek viszont a román keresztény nemzeti diákszövetség egyik főoszlopa és legjelentékenyebb fiáléja. A mint emlékeztet, a Nemzetközi Diákszövetség a nyáron a román tag-szervezet előzetes meghívására éppen Bukarestben tartotta meg világkongresszusát. A nemzetközi diákságnak ebben a parlamentjében pedig, hirtelen sem volt a németeknek, akik azért nem lépnek be a főiskolások világszervezetébe, mert ez — akár a Népszövetség — a jelenlegi országhatárokat alapján áll s nem hajlandó elismerni a nemzeti szövetségeknek azt a jogát, hogy a más államokban kisebbségként élő azonos nemzetiségű diákságot is felöléjük és reprezentálják. Ezzel szemben a német nemzeti diákszövetség kitarat a pángermán felfogás mellett s ezért tartja magát távol a diákság népszövetségétől.

Ilyen körülmények között a hitlerista német diákság kiküldöttének a nagyszebeni kongresszuson történt demonstratív részvétele nyilván azt a törekvést igyekezett kifejezésre juttatni, hogy a pángermán szellemű német jobb oldali főiskolai hallgatók szervezte a Nemzetközi Diákszövetség keretein kívül, sőt annak mintegy háttérbe szorításával, közpellen együttműködést kíván létrehozni az ugyancsak jobb oldali színezetű román keresztény nemzeti diákszövetséggel.

Ez a törekvés lényegében egyértelmű azzal, mintha egy olyan állam, amely nem tagja a Nemzetközi Szövetségének, arra igyekezne rávenni egy másikat, a mely bizonytalan beletartozik abba, hogy Genf megkerülésével szövetkezzen vele speciális célok elérése érdekében. Már ez egyedül is megmagyarázza hát azokat az aggodalmakat, amelyeket a hitlerista diákságnak a román diákszövetséggel való barátkozása demokratikus körökben felidézett. Egyébként a román diákszövetség vezetői is rácsméltek később ennek a furcsa játéknak a veszélyességére s a kongresszus végén gyorsan bizonykodó táviratokat menesztettek egyrészt a Nemzetközi Diákszövetségnek, másrészt francia és lengyel testvér-szervezeteknek, amelyek ugyancsak méltatlankodni kezdtek e hitzegésnek tetsző német orientáció fölött.

Egyezkedések Cuzával

A hitlerista diákküldöttség romániai akciója azonban nem merült ki csupán a nagyszebeni kongresszuson való részvételben. Amint most kiderül, a delegációnak messzeemenőbb feladatai voltak, amelyeknek szintén sikerrel tett eleget.

A német barnaingesek megbízottainak abban állott ugyanis a küldetése, hogy formális kapcsolatot teremtsenek Itáliában minden olyan romániai szervezettel, amelynek a programja azonos, vagy

nagyjában hasonló az övékével. A küldöttség vezetőjének, Motz-nak, aki különben már régen nem tényleges főiskolai hallgató, hanem csak diákegyesület, kifejezett megbízatása és meghatalmazása volt arra is, hogy

szabályszerű tárgyalásokat folytasson le a keresztény nemzeti védelmi liga elnökével, Cuzával.

A nagyszebeni kongresszus után Motz evégből Bukarestbe jött, ahol felvette az érintkezést a cuzista vezérrel. Tárgyalásaik a parlament ülésszak utolsó napjai alatt folytak le s — amint most a Curcutul tudósítója Jasiból, a cuzisták főfőszékéből jelenti — közvetlenül karácsony előtt eredményes megbeszélést vezettek. Valamennyi programmatikus

15 perc a rendőrségen:

Székelvudorhely, január 4.
Hirt adtunk már arról, hogy a székelvudorhelyi rendőrség egy több megyéből regrutálódó pénzhamisító társaságot fűelt le. Ezzel kapcsolatban munkatársunk tizenöt percig a rendőrség „foglya” volt.

Az alábbi, ennek a tizenöt percrek a története.
Az első percekben kissé fáztam. Ennek azonban nem az általam megsértett erkölcsi világszabályok kezdetétől való félelem volt az oka, hanem tisztán a főkapitány ur szobájában fennálló hőmérsékleti viszonyok. Vasárnap délelőtt volt, — nem volt befűtve. Hiába: azért már a rendőrségnek sem megy olyan nagyon jól: vasárnap nem érdemes befűteni. Legfennebb egy-egy újságíró téved be, azoknak pedig nem árt, ha hozzá szoknak ahhoz, mikor majd Jorga ő excellenciája fűt be nekik. Fáztam, nézegettem a falon egy pár körözött, szelid arcú gyilkos fényképét, s azt hiszem, nem követtem el bűnpártolást, a mikor Wilde Oszkár eme sorai jutottak eszembe:

De hány olyan van, ki megölt azt,
Amiért szerelemre fakadt!
Ez sandaszemű nézéssel őt,
Az sug mézes szavakat,
A gyáva talán csókkal teszi,
A bátor acélt ragad...

Ezekért a sorokért tulajdonképp bocsánatot illene kérnem Wilde-tól is és Öntől is, aki talán nem így képzel el egy cikket a pénzhamisítókról. Tudni kell azonban, hogy e kettő tulajdonképp összevág: a fenti sorok a világ leggyönyörűbb bünygyi riportjából valók, — bocsánat, ha ön erre nem kellene külön figyelmeltetni — „A readingi fegyház balladájából”.

Istenem, irodalmárkodás e szegény pénzhamisítóknak bórán! Mindegy: elbirjuk ezt is.

Még jó, hogy a harmadik percben belépett Mesesán rendőrkapitány.

— Na, tessék nézni — szólt — ott jönnek a piacon. A fényképezéstől jönnek.

Az ablakhoz mentem. Ott jöttek öten, ök, akik úgy gondolták, hogy pénzt hamisítanak. A téren jöttek keresztül, condra posztóban és nyögtek a falu nyomorúságától. S ahogy jöttek s ahogy néztem ezt az ötöt az emeletről, a méreteket a végtelenségig nyújtva, önkéntelenül is eszembe jutott, hogy most, ahogy ballagunk át az élel téren, fentről talán éppen így néznek, éppen így néznek és sajnálnak minket... ne tessék azonban félni, erre már nem tudok idézetet.

Különben is, ekkor a főkapitány ur megkérdezte, (ezt persze előre megbeszéljük), hogy mit vállalkoz? Sikasztást? Betörést? Házaságszédelt? — Hogy mire értek hajlamot. Kissé széldültem. Hátha elárulom magamat. A főkapitány ur különben is olyan furcsán néz és annyi efféle marhaságot olvastam össze. Ragyujtottam.

— Hitvesgyilkosság — mondtam kissé bizonytalanul, talán e fenti szavak hatása alatt: „...a bátor acélt ragad.” Ragadjunk tehát acélt.

— Hitvesgyilkosság — mondtam még egyszer és úgy vétem, szavaimból kiesendült az előre megfontolt szándék.

A főkapitány ur elismerően bólintott. Én leültem és a csuklómra rákattintotta a bilincset.

Kérdés tüzetes megvitatása után jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben pontosan körülírták a Hitler- és Cuza-párti együttműködésének a feltételeit úgy bel-, mint külpolitikai tekintetben.

Egy szenzációs megállapodás

Az egyezmény pontjait természetesen szigorú titokban tartják, de a megállapodás néhány részlete mégis kiszivárgott újabban a jasi főhadiszállásról.

Ezek szerint a paktum a Hitler-féle híres 16 irányelv jegyében fogamzott. A cuzisták kötelezik benne magukat arra, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel küzdeni fognak a jelenlegi európai szövetség-rendszer megpálloztatásáért, tehát elsősorban a Népszövetség ellen. Ezzel szemben

a huleristák kötelezik magukat arra, hogy külpolitikai programjukba beveszik Románia jelenlegi határainak a tiszteletbentartását s ebben a pontkozásban nem harcolnak a békeszerződések revíziójáért.

Ezzel kapcsolatban az a kompromisszumos megoldás, amelyhez a paktumban jutottak, bizonyos feltételek mellett kimondja egy román-magyar unió kívánatosságát és célkitűzését is.

A szenzációs egyezményt a hitleristák részéről Motz, míg a J.A.N.C. a keresztény nemzeti védelmi liga nevében, természetesen Cuzával az élükön, a hat részeférfi írta alá.

A tárgyalások során kitűnt, hogy Motz

korántsem egyszerű diákegyesület, a Hitler-féle nemzeti-szocialista pártnak. Egyik fő-adatja ugyanis a hírhedt párt Rosenberg urnak, Hitler leendő külügyminiszterének, aki nemrégiben Londonban, most pedig Amerikában készíti elő a talajt a „náci”-k rövides uralomraállításának. Motz állítólag arra van kismelve, hogy Rosenberg külügyminisztersége esetén ő legyen a délkelet-európai német politika előadója és irányítója. Ezért tárgyal a diákegyesület megkötésében ezekben az országokban s vezette le az együttműködési tárgyalásokat Cuzáékkal Romániát illetően.

Ha tekintetbe vesszük azt az egyre komolyabbá váló lehetőséget, hogy Hitlerék hamarosan könnyen hatalomra juthatnak Németországban, úgy a Cuzáékkal kötött titkos szövetségi paktumuk le nem becslhető jelentőséget nyer Románia politikája szempontjából is. Gondoljunk csak arra a meglehetősen bizaalmas viszonyra, amely a Cuza pártja és a kormány között mindaddig fennáll, arra, hogy a kormány szívesen veszi ennek a szélső jobb oldali alakulatnak a támogatását s bizonyos tekintetben még befolyásolni is engedte magát általa.

Ez a paktum nem maradhat állásfoglalás nélkül a kormány részéről, amely után nem haladhat együtt a párttal, amely most már kifejezetten és szerződészerűleg szövetségessé vált a Hitler vezetése alatt álló német barnaingeseknek.

(K.)

Hamis ezresek, hamis huszlejesek és valódi pénzhamisítók között

Ebben a pillanatban kísérték be őket. A vállukra súlyosodó nyomorúságot lebillentették a sarokba és összehúzott szemekkel néztek farkasszemet a társadalommal.

A főkapitány kiment s a szobában mi maradtunk haton. Ök ötön s én.

Eleinte ügyet sem vetettek rám. Ez szinte bosszantott és hanyagult megcsordítottam bilincsemet. E hang körbefutott a szobában és felfényesítette arcukat. Megkönnyebbülten lélegeztek fel és egyszerre mozgatni kezdték kezeiket. Határozottan respektussal pislogtak felém én „gyakorlott” mozdulattal megigazítottam nyakkendőmet. Örült sikerem volt: az egyikük elkuncogta magát. Összesugtak: „Vajjon tud-e magyarul?”

Ekkor egyik egy lépést tett előre, az ajtóra pillantott és úgy a fejével és tekintetével kérdezte: „na mi az?”

Hangom knock-outolta a feszült csendet: „asszonygyű.”

Egy lelőgőbajuszu megvakarta az állát s úgy mormogta: „asszon...”

S maguk? — fordultam feléjük.

„Eddig sem kaptunk annyi fizetést, mint egy cselédleány”

Lövete, január 4.

Az udvarhelymegyei római katolikus felekezeti tanítók közgyűlést tartottak. A közgyűlés tárgysorozatában a tanítóság belső ügyei szerepeltek. A belső ügyek gerincét pedig a legújabbban fogantatott fizeteléseszállítás kérdése alkotta.

A fizetések leszállítására irányuló törekvés közjelenesség a mai viszonyok között. Ebből a szempontból tehát a felekezeti tanítók is alig emelhették volna fel tiltakozó szavukat. A bőséges esztendő elmúltak, a takarékoskodás mindennapi parancsoló szükségesség.

Csak hogy...

Csak hogy a felekezeti tanítóságnál ez a takarékoskodásra felépített fizeteléseszállítási akció szinte egyet jelent a tejes kiégyéssel. Náluk a bőséges esztendő sem voltak bőségesek.

Az elnök megnyitotta, amit a közgyűlés határozati javaslatnak tekintett és fogadott el, többek között ezeket mondja:

„Mi, felekezeti tanítók 1918 után 5-6 évig teljesen ingyen, vagy még alacsonyabban sem mondható összegeket négeztük a legidegőbb munkát s abban a reményben, hogy majd a visszamenőleg is kiutalandó államsegélyből mindent rendezünk, halomra gyűjtöttük az adósságot. csak azért, hogy a mindennapi szűzraz kenyérre iskolánk fennmaradását is biztosíthassuk. Keservesen tapasztaltuk, hogy a jólét és a bőség azon napjaiban, amikor egy cselédleány a koszára és a lakásán kívül havonta ezer lejt keresett, mi 400-500 lejt dolgoztunk és szerencsés volt az, aki meg tudta keresni a napi ezer lejt.”

Röviden, vázlatosan, egy tanítói sor:

Egy borkabátos válaszolt:

— Ugy mondják, hogy pénzhamisítás. Egy kis alacsony ember, egy gondolatlat távolabb a többitől, ijedt szemekkel pislantott a borkabátosra... és kár, kár, hogy ebben a pillanatban megszólalt a telefon az asztalon.

Egy sorba merevedtek megint, összehúzott szemekkel.

Aztán elkísérték őket.

Amiről aztán a rendőrfőkapitány később informált, az már nem érdekes.

Kacsó Domokos szászmagyarosi gazdánál kaptak 48 darab hamis ezrest. Kacsó azt állítja, hogy neki egy nyárádszeredai ember, a szintén letartóztatásban levő Gálfalvi Ferenc adta. Gálfalvi mindent tagad. Igaz, hogy nál a már 1930-ban találtak egy alkalommal 27 darab ezrest, kliséket, anyagot és műszereket, de azért tagad.

Általában mind tagadnak. Mit is tehetnének egyebet.

Aztán a főkapitány ur levette bilincseimet. Egész vörös volt a csuklóm.

Ő mosolygott s azt mondta: megszokják, csak először van az.

Még csak ennyit: Ha egyszer, mit lehessen tudni, tényleg valami pechem lenne igen tisztelt előjövendő hitvesemmel, előre tiltakozom, hogy e riportomat csatolják tanulságképpen az előre megfontoltság vádjá mellett.

Tomcsa Sándor

„Több, mint 20 évi tanítói szolgálat után még postamestereséget is vállalt, mert innen, ha keveset is, de pontosan megkapta a fizetését. Tanítói járandóságát is fölvehette, ha 5-6 hónap hátralékos részletekben is. Kántorj javadalmazása 6 ezer lejt volt évente. A korábbi négyekhez mérten tehát „dus” jövedelme volt, szemben többi és nem ilyen szerencsés kollégáival. Igaz, hogy nyolc gyermekkel áldotta meg az élet, de ezek közül négyre 1924 után már alig volt valamennyi kiadása. És mégis:

három évvel ezelőtt csináltatta magának az utolsó rend ruhát, másfél évvel ezelőtt az utolsó pár cipőjét, míg felesége az utolsó három év alatt összesen ezer lejt költött ruházatkódásra.

És tovább:

„Miféle furcsa mételey mérgezte meg a világ lelkeit? Trösztök, kartellek élnek és halmozzák a világ kincseit pénzeszsákjaikba. Kéj és tobzódás ül vigyorogva az összegyűjtött javakon s inkább a tenger mélyébe süllyeszti az életet adó gabonát, felgyújtja a gyapottermést, semhogy az éhező milliók segítségére sietne. Az ilyen rothadt társadalom megérdemelt az elpusztulásra...”

„A felekezeti tanítóság a bőséges időkben is hét sovány esztendőt él. A többi társadalmi osztályok uszhattak a bőségben, nekik, a tanítóknak még morzsa is alig jutott.”

„Csak tengettük életünket...”

A közgyűlés az egyházi főhatósághoz fordult a keserűségek őszinte feltárással.

ELŐFIZETÉS FELÉNYE E FENGL

reklámélet

A CELSZERU REKLAM GYAKORLATI MÓDSZEREN EMEKLETT DUSAN LLUSZTALAI SZAKFOLY FAI

EZ E K E D E K I

EALOGH SANDOR

Kiadóháza al:
Budapest, V. Bálvány-uca 12.

**A kereskedő
az iparos
a földmives
a munkás
a tisztviselő
a magánzó**

Hogyan kell 1932-ben az adóterheket bevallani és fizetni

A pénzügyminiszter újévi „szózata” az ország adófizető polgárságához

Bukarest, január hó 4.

Újévi összefoglalónkban, amelyet a gazdasági helyzet fekete statisztikájáról írtunk, rámutattunk arra, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosító adóprézis 1932-ben husig és esontig vágó preszióval fogja kisajtolni az ország lakosságából a költségvetésben előirányzott bevételi összegeket. Az adózási „tornajáték” már kezdetét is vette. A pénzügyminiszterium újév napjára „szózatot” intézett az ország adófizető polgárságához, és ebben ismerteti azokat a módokat, amelyek szerint 1932-ben fizetni kell az adót a kereskedőnek, iparosnak, gyárosnak, munkásnak, tisztviselőnek, magánzónak, szabadfoglalkozásúnak és általában mindenkinek, akire az érvényben levő adózási törvények vonatkoznak.

A pénzügyminiszter az adóvallomások megtételében semmilyen késést nem tűr meg. Éppen ezért a pénzügyminiszterium rendeletét teljes szövegében adjuk közre.

Január 1—31:

az adóvallomások benyújtási ideje

A pénzügyminiszter hivatalos rendelkezése szerint az egyenes adó vallomások benyújtása január elsejével veszi kezdetét és 31-én ér véget. A nagyvállalatok és részvénytársaságok adóvallomásának benyújtása a közgyűlés után történik. Az ilyen vallomások benyújtási határideje február 28-án jár le és nem április 30-án, amint az az elmúlt évben volt. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter úgy határozott, hogy

a terminusokon túl nem fogadja el az adóvallomási ivateket. Az adókievételek ellen benyújtott felelőzések letárgyalásáig mindenki köteles a január-áprilisi évnegyedre szóló adóját befizetni.

A befizetésre kerülő összeget az elmúlt évi adókönnyvecse alapján állapítják meg és csak ideiglenes jelleggel bír. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a polgár felelőzése kedvezően dől el, úgy az első évnegyedben esetleg túl fizetett összeget az adófizető polgár javára írják.

Az adóvallomásokat hivatalos ivateken kell megejteni a következő módokatok mellett:

Azok, akiknek jövedelme kereskedelmi, ipari, vagy szabadfoglalkozást gyakorló munkából ered, a 4-es számú ivate kötelesek adóvallomásukat benyújtani. A részvénytársaságok, valamint a szabályszerű könyvekkel és mérleggel rendelkező kereskedők és gyárosok pedig a hivatalos „4. bis” jelzést viselő vallomási ivate. Ezzel szemben az összes globális adózás alá eső jövedelmeket az 5-ös számú nyomtatványon kell benyújtani.

A falusi lakosság ugyancsak az 5-ös számú nyomtatványon fogja globális adóvallomását benyújtani.

Azok a falusiak azonban, kiknek 1931-ben összjövedelmük kisebb volt 20.000 lejnél, mentesülnek az adóvallomás kötelezettsége alól.

A pénzügyminiszterium előírja, hogy a formulárokra feltüntetett összes rubrikát ki kell tölteni, mert ellenkező esetben a hatóságok semmisnek veszik a vallomási ivateket és az adókievételeket ugyanugy büntetik, mintha csak nem adtak volna be adóvallomást. Azt, hogy a nyomtatványokat hogyan kell kiállítani, az adófizetők a nyomtatványokon feltüntetett részletes utasításokból tudhatják meg. A 4.—4. bis. és 5-ös számú nyomtatványokat az adóhivatalok kötelesek a lakosság számára kiszolgáltatni.

Mit kell bevallani az adófizetőknek

Azok a kereskedők, iparosok és gyárosok, akiknek az adóját 1929, 1930 és 1931 években átlagosan 150 ezer lejt meghaladó jövedelem után állapították meg, a 4-es számú nyomtatványon fogják vallomásukat beadni, még pedig úgy, hogy a törvény által előírt kategóriák szerint az új adót három évre előre lehessen megállapítani. Ezek a kategóriák, amelyek a

„patenta fixa” illetve a rögzített adózási rendszerhez tartoznak. A többi jövedelmeket: mint a fizetések, tantiémek, osztalékok, amelyeket úgy az elementáris, mint a globális adó alapján megadóztatnak, a megfelelő formulárokra kell bevallani ugyanugy, mint az előző évben.

A mezőgazdasági jövedelmeket és az ilyen természetű tulajdont csak globális adókievételekre kell bevallani. tekintve, hogy csak ilyen címen esnek megadóztatás alá.

Az adókievételest magát pedig a hatóságok az 1928-ban megejtett jövedelem-összeírás alapján fogják eszközölni. Az ilyen természetű globális jövedelmek bevallása szintén az 5-ös számú adóvallomási ivate történik.

Az épületeket szintén csak a globális adó bevallásánál kell feltüntetni, ugyan-csak az 5-ös számú nyomtatványon. Az 1921 év után épített új épületek beírásánál feltétlenül fel kell tüntetni azt, hogy

új építkezés, tekintve, hogy csak így alkalmazhatják a hatóságok az 1931 augusztus 3-án megszavazott törvényben előírt adóengedményeket, amelyek jelentős summákat tesznek ki az új házaknál.

Minden olyan épület számára, amelyet mindeztideig nem adóztak meg, külön adóvallomást kell benyújtani a 3-as számú viselő nyomtatványon. Amennyiben az adóvallomások elkészítése alkalmával az adófizető nem ismerné előre rendkívüli jövedelmeinek összegét, mint például a tantiémeket, osztalékokat, jutalékokat stb., úgy az adóvallomási ivate ngyanazt az összeget köteles feltüntetni, mint amelyet 1931-ben beinkasszált az előző év járandóságaként.

Azok, akik családi állapotukra való tekintettel vagy más címen kívánnak adóengedményeket elérni, az adózási törvény 66. szakasza értelmében külön deklaráción kell azt kérjék, és ezt feltétle-

nül csatolni kell az adóvallomási ivatek-hez.

Az írástudatlanok számára, vagy pedig általában azoknak, akik nem képesek adóvallomási ivateket kitölteni,

az adóhivatalok tisztviselői kötelesek hivatalból és minden díjazás nélkül elvégezni azt.

Az adóvallomás azonban csak az érdekelt fél saját kezű aláírásával érvényes. Ez az intézkedés különösen a falusi lakosság számára jelent nagy megkönnyítést, tekintve, hogy rengeteg magyar adófizető olyan van, aki főleg a román nyelv hiányos ismerete miatt nem képes adóvallomási ivate kitölteni.

Az 5-ös számú adóvallomási ivate van egy rovata, amelyben statisztikai adatokat kérnek az adófizetőtől. Ebbe a rubrikába nem kell egyebet beírni, mint a ház és a lakások jövedelmét, valamint a szolgásemélyzet és az autók számát.

Akik nem kötelesek adóvallomási ivate beadni

A pénzügyminiszter rendelkezése szerint az alábbi kategóriákba tartozó polgárok nem kötelesek adóvallomási ivate beadni:

1. Nem köteles globális adóvallomást beadni az a polgár, akinek évi jövedelme beleszámitva feleségét és családjának többi tagjainak jövedelmét is, nem haladja meg a 20 ezer lejt. Amennyiben az ilyen kisjövedelmű polgárok családi állapotukra, vagy más körülményre való hivatkozással adóenyhítésre kívánnak igényt tartani, úgy ezt az adóvallomások benyújtásának időszakában az 5-ös számú nyomtatványon kötelesek kéri. Ellenkező esetben semmiféle engedményben nem fognak részesülni.

2. Globális adóvallomás kötelezettsége alól mentesülnek azok az adófizetők, akiknek csupán egyetlen jövedelmük van és ez is kereskedelmi, ipari vagy más szabadfoglalkozásból eredő. Az ilyen jövedelemmel rendelkező polgárok is csak az elementáris adókievételek számára fognak adóvallomást beadni, amelyen fel kell tüntetniük, hogy a bevallott jövedelmén kívül sem neki, sem pedig családjának más jövedelme nincs. Ezen adóvallomás alapján fog megőrtönni tudvalevően a globális adó kivetése is. A családtagok részére kért adóengedményeket az elementáris adóvallomáson kell feltüntetni. A globális adóra vonatkozó bármilyen más természetű engedményt az 5-ös számú adóvallomási ivate külön be kell nyújtani. Meg kell jegyezniük, hogy az olyan adófizető, akinek jövedelme csak a fizetéséből, vagy házában jövedelméből ered, az 5-ös számú ivate köteles globális adóvallomását benyújtani. Ezek a köz- és magántisztviselők, míg a fentebb felsoroltak, szabadfoglalkozásúnak, napszámások, kézimunkások stb. voltak.

A fizetésből élő adózók, vallomásuk mellé kötelesek az „M.I. 19” jelzést viselő igazolást mellékelni, amely tudvalevőleg pénzben vagy természetben kapott összes járulékait, napi díjait, gratifikációit tünteti fel. Ezt az igazoló írást saját felelősségére az az intézet vagy vállalat köteles kiadni, amelynél 1931 év folyamán az illető adófizető alkalmazásban volt. Ezek a 19-es számú formulák a pénzügyigazgatóságoknál vagy adóhivataloknál szerezhetők be.

3. Azon adófizetők, akiknek akár globális, akár pedig elementáris megadóztatás alá eső jövedelmük az előző évihez viszonyítva előreláthatólag nem fognak változni és amennyiben sem működésük helyét, sem pedig vállalkozásuk jellegét meg nem változtatták, nem kötelesek globális adóvallomást beadni. Ebben az esetben

a megadóztatása az előző évi jövedelmek alapján történik.

Az esetleges engedményeket azonban ezeknek is külön kell kéri, mert ellenkező esetben elesnek a tavaly élvezett jogaiktól. Ajánlatos tehát ilyen esetben adóvallomást benyújtani és mellékelni az adóengedmények elismertetéséhez szükséges okiratokat.

A kereskedelmi könyvek vezetésére

kötelezett vállalatok és intézmények minden körülmények között kötelesek globális adóvallomási ivate beadni,

tekintve, hogy a könyvekben feltüntetett összegek nem lehetnek azonosak az elmúlt évben kimutatott összegekkel és így a jövedelem is változik.

A pénzügyminiszterium rendelkezései ellen vétőket, vagy pedig azokat, akik adóvallomási ivateket hiányosan töltek ki, hivatalból fogják megadóztatni. Az adókievételek napját falragaszokon fogják idejében a közönséggel tudatni. Az adóvallomást benyújtó adózókat kivetőbizottságok kötelesek beidézni. Akik nem kapnak idézőt, azt jelenti, hogy hivatalból állapították meg adójukat. Azok számára, akiket tévedésből vagy más okból nem idéztek meg, vagy pedig idézésüket nem kapták kézhez, külön tárgyalási nap-

pokat fognak kitűzni a téves adókievételesek elkerülése végett.

A pénzügyminiszterium a rendelet kiadásával egyidejűleg január 15-ig meghosszabbította azon kimutatásoknak benyújtási idejét, amelyeket magánvállalatok és más magánintézetek kötelesek benyújtani az 1931 évben folyósított fizetések, tantiémek, részesedések és más jövedelmek végösszegéről. Az intézkedés ellen vétőket adóeltérőltetés címén fogják eljárás alá helyezni. Ugyanakkor kötelezi a rendelet a butorozott szobák, szállodák, penziók stb. tulajdonosait, hogy lakóikról az adókievető hatóságoknak kérés esetén a legprecízebb felvilágosításokkal szolgáljanak.

Az adókievételek az egész ország területén tehát január 1-én megkezdődtek és azok visszavonhatatlanul január 31-én érnek véget.

A Dimineața szerint:

Létrejött a román kölcsönre vonatkozó megegyezés

Még két újabb kölcsönt kap Románia

Bukarest, január 4.

A Dimineața szerkesztőségéhez érkezett magántávirat szerint

azok a tárgyalások, amelyek a román Nemzeti Bank és a francia jegybank között az újabb román kölcsön ügyében hetek óta folynak, elérkeztek döntő fázisukba.

A Dimineața távirata szerint a megegyezés minden valószínűség szerint már ma vagy holnap létrejön s így legkésőbb holnapután aláírják a szerződést.

Kiegészítésképpen még azt közli a Dimineața, hogy

a kölcsönszerződés aláírása után nyom-

ban sor kerül két újabb Romániának adandó rövidlejáratú kölcsön érdemi tárgyalására is.

Ezek közül az egyiket, mintegy 100 millió frank értékben az amortizációs pénztár vené fel, a jelenlegi pénzügyi helyzet legelőnyösebb feltételek mellett. A másik, 120 millió frankos francia kölcsönre az államnak volna szüksége ahhoz, hogy fedezhesse a költségvetési hiányokat.

A bevezető tárgyalások már erre a két rövidlejáratú kölcsönre is folyamatban vannak s a jelek szerint a francia nemzeti bank teljes támogatását nyújtja Romániának.

Astra (Apolló) Mozgó BRASSÓ

SENZÁCIÓS FILMPREMIER:

Január 6-tól fut, egyidejűleg a londoni, párisi, amszterdami, római, brüsszeli és newyork-i premierekkel, Romániában először, az utólag érhetetlen filmalkotás:

SENKI ORSZÁGA

amelyet az Astra Apolló igazgatósága nagy áldozatok árán szerzett meg

Ma hétfőn, január 4-én
előjárá

„Vihar a Kárpátok felett”

A szovjet semlegességi egyezményei: ahogyan a világpolitika tükrre mutatja

Franciaországot és szövetségeseit a leszerelés, a Szovjetszövetséget a Távol-Kelet problémája ösztökéli a megegyezésre

A szovjet nem ismeri el, de hajlandó tiszteletben tartani nyugati szomszédai jelenlegi területét

Bukarest, január 4.

Nem csupán Kelet-Európa békéjének a megszilárdulása, hanem az általános világpolitikai feszültség enyhítése szempontjából is különös jelentősége és fontossága van annak a ténynek, hogy Románia és a Szovjetszövetség a francia-orosz és lengyel-orosz semlegességi egyezményekkel összefüggésben s teljesen azonos törekvéssel ismét közvetlen, az előzőeknél azonban továbbmenő eredménnyel kecsegtető tárgyalásokba bocsátkozik. A gazdasági és politikai érdekeltek jelenlegi rendkívüli és veszedelmes idegesítő kiélezettségében ugyan, éppen a döntően kritikus leszerelési értekezlet összeülését az előestéjén, kivételes szerepet nyer minden, még csak árnyaltszerű javulás is, amely az egyes államok viszonyában beáll, mert hozzájárul a bizonytalanság és bizalmatlanság válság-súlyosító légkörének annyira szükséges eloszlatásához. Az adott nemzetközi konjunktúrában egy román-orosz megnevezésű szerződésnek, amely az eddigieknél jobban, nyíltabban és meggyőzőbben tisztázza a két állam egymással szembeni magatartásának a békességét, határozottan messzeható lesz a hordereje.

Hogy mindez távolról sem szokványos frázis most, rögtön megvilágosodik előtűnik, ha egy kicsit behatóbb pillantást vetünk a nemzetközi helyzetnek ama vonatkozásaira, amelyekre Románia és a Szovjetszövetség szomszédai viszonyának a normalizálása, megtisztulása és biztonságos nyugodtpontra jutása lényeges befolyással lehet. Ha szemügyre vesszük azokat a főbb indító-okokat, amelyek egyfelől Franciaország, másfelől pedig a Szovjetunió részéről kiterlették az akciót a semlegességi egyezmények e láncolatának a kikovácsolásához.

A francia-orosz tárgyalások emlékeztetése még 1931 májusában kezdődtek Párisban, mégpedig eredetileg olyan célkitűzésekkel, amelyek azóta a világpolitika fejleményei következtében sokban számottevően módosultak.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy akkoriban egészen más volt Franciaország helyzete, mint újabban. A nagy köztársaság elszigeteltnek, sőt erősen szorongatottnak látszott, s úgy tűnt, hogy Németország, Anglia és Amerika valószínűleg egységes frontot alkottak és rövidesen hegemonisztikus politikája feladására kényszerítik. „A német-orosz válság-terv következtében — írták a lapok — megrendült, mi több, kiheverhetetlen csapást kapott a briandi stratégia, amely a békeszerződések és a jóvátételi követelések mániákusan szívós körülbástyázását célozta.” A francia-ellenes tábor már szinte diadal-ünnepet ült.

Ekkor, ebben a nemzetközi konstellációban indult meg a szorosabb együttműködésre irányuló tárgyalások Páris és Moszkva között.

A szovjet friss tökélet, hitelekkel remélt az öt éves terv megvalósításának a biztosítására annak ellenében, hogy éppen ebben a meglehetősen kedvezőtlen szituációban közeledett Franciaország-hoz, amely viszont Németországhoz, amely nyomásának az ellensúlyozására szándékozott felhasználni — mint régen is — az orosz jegesmedvét.

Mert ha Oroszország Franciaország iránti lekötöttségéből felhagy a németbarátsággal és nem feszélyezi, nem tartja szakkban keletről Lengyelországot, úgy Párisban egyszerre nyugodtabban alhatnak a német mumustól.

A nyár folyamán azonban tudvalevőleg olyan fordulat következett be Európa gazdasági, pénzügyi és politikai helyzetében, hogy ez a francia haditerv, Páris és Moszkva összefogása, elvesztette előzőre az időszerűségét és értelmét. Németországot s általában Közép-Európát megint leterítette a pénzügyi krach, sőt lerogyott hamarosan Anglia is.

A francia kakas újból korlátlan ur lett az európai szemétdombon, nem volt hát már rászorulva az orosz medvé segítségére.

A szovjet is visszahúzódtott, mert a francia tökélet kétségbeesett megriadása megfosztotta attól a reménytől, hogy Párisból mostanában pénzt, vagy számottevő

hiteleket kaphasson.

Már-már mindkét részből „visszakozz”-t csináltak s elfoglalták előbbi állásaikat, amikor

a francia-orosz megegyezés eszméjének új rendeltetést, elgondolásokat és tartalmat adtak a hirtelen megváltozott viszonyok, amelyeket a nyárvégi és őszi világpolitikai események teremtek.

Európa katasztrófális pénzügyi és gazdasági összeomlása, amely Franciaországot ismét nyeregbe segítette, egyben nagyon keserűvé is tette a megújuló gall fensőbbiséget. A fengeteg, amely legázolta az európai országok nagyrészét, mindinkább megtépázza a francia kakas szímes tollazatát is.

Washingtoni útja meggyőzte Lavalt arról, hogy

Franciaországnak új uralmában engedelményeket kell tennie a legégetőbb kérdésekben, így a leszerelés és a jóvátételi adósságok tekintetében, amelyek súlyosan befolyásolják a világgazdasági válság alakulását.

Amerika csak abban az esetben hajlandó most már beszálni a háborús adósságterhek enyhítéséről, ha előbb nemcsak a jóvátételek ügyét rendezik gyökeresen, hanem Franciaország hozzájárul a fegyverkezés, a hadikiadások tetemes csökkentéséhez, amit eddig beteges biztonságkomplexe miatt megtagadott. Ténnyellett ennél fogva valamit abban az irányban, hogy a lefegyverzési konferencián rugalmasabban kezelhesse az „előbb biztonság, s csak aztután leszerelés” című konok tézist, mert különben eleve teljes csőd fenyegetné a genfi konferenciát, márpedig ez az európai erők nagy birkozása lesz s mint ilyen, csak még jobban elmérgesítheti a világhelyzetet, ha Franciaország és szövetségesei továbbfeszítik az amugyis elpattanással fenyegető hurkokat.

A francia-orosz tárgyalásokat tehát folytatták, noha a kiindulási célokból mindkét részből éppen a leggyakorlatibb jelentőségek kiestek. S néhány hónappal ezelőtt

a változott körülmények ellenére, sőt kifejezetten tekintettel rájuk, mégis létrejött a két egykor szövetséges nagyhatalom között egy ugynevezett „nem-támadási egyezmény”, amely a következőket mondja ki:

a két szerződő hatalom nem követi el egymás ellen támadó jellegű ténykedést és nem folytatodik háborúhoz; ha valamelyikük ellen egy harmadik hatalom követ el támadó aktust, úgy a másik szerződő fél azt nem segíti és semleges marad; nem gátolják egymás gazdasági érdekesülését; tartózkodnak az egymás belügyeibe való beavatkozástól olyan szándékkal, hogy fegyverrel döntsek meg fennálló államrendjüket s végül a felmerülő konfliktusok elsimítására békéltető eljárásban állapodnak meg.

Franciaország a maga részéről ahhoz a feltételhez kötötte ennek a semlegességi egyezménynek a végleges aláírását és ratifikálását, hogy a Szovjetszövetség előbb hasonló szellemű paktumot köteles kötni Lengyelországgal is. Ennek megfelelően Moszkva az őz folyamán utóbbival is megállapodott, ez viszont szövetségi viszonyára való tekintettel azt szabta feltételül, hogy a Szovjetszövetség Romániával szintén azonos célú és értelmű egyezményt kössön.

A szovjetvezetők készek is teljesen kiépíteni ezt a semlegességi szerződésrendszert Oroszország valamennyi nyugati szomszédjával, de csak úgy, hogy

az egyes egyezményekben nem ismerik el kimondottan jelenlegi határaikat, hanem csupán arra kötelezik magukat, hogy a szerződés két évi időtartama alatt nem folytatódjanak erőszakos módosításhoz azok megváltoztatására. Románia ugyan természetesen ezeknek a tárgyalásoknak a során is igyekezik fog szorgalmazni a Dnyeszter-határ szentesítését, minthogy azonban ez a törekvés nyilvánvalóan meggyőztet a megegyezést az időleges semlegességre, minden bizonnyal el fogja fogadni a szovjetfor-

mulát, amely még a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatok felvételére is eléggé kedvező alapot nyújt a nemtámadási garancia idejére.

Amíg a leszerelési és adósság-probléma megoldásának és az európai biztonságérzet helyreállításának a parancsoló követelménye az, amely Franciaország és szövetségesei számára ajánlatossá teszi a szovjettel való békés együttélés külön szerződésekkel való biztosítását,

Oroszországnak sincs kevesebb oka arra, hogy nyugati szomszédait a lehető legmesszebbmenőleg semlegesítse.

A szovjet újabban, amióta minden erejét az első öt éves terv minél sikeresebb megvalósítására összpontosítja, szigorúan a realpolitika területére szorítkozik diplomáciájában. Kétségtelenül úgy látja, hogy a békeszerződések revíziója, ez a legnehezebb európai probléma, nem a közeljövő ügye s hogy ez és más nyugati érdeke nem követel részéről erőszakos beavatkozást a kontinens politikájába.

Ezzel szemben

az, amit Japán Mandzsuriában művel, egyre komolyabban veszélyezteti a Szovjetszövetség ázsiai pozícióját.

Nem valamelyes imperialisztikus, terjeszkedési törekvéseit, hanem most már magukat Szibéria létfeltételeit, életlehetőségeit s ezáltal a nagylendületű tervgazdálkodás jövőjét is. Elég egy tekintet Mandzsuria térképére s könnyű rájönni, hogy a Csicsikár és Charbintól északra eső területek ellenőrzésével Japán elvághatja Vladivosztoktól és a tengerparti orosz tartományt Szibéria testétől, tehát

hozzáférhetlenné teheti a szovjet számára a Csendes-óceánt. A szovjet-tulajdonú képező és közös orosz-kínai kezelésben levő Keletkínai vasutvonalat

A kerekasztaltól Gandhi ismételten börtönben ül

Bombay, január 4.

Gandhi előrelátható letartóztatása bekezdett. A mahatma letartóztatását megelőzőleg tárgyalni akart az indiai alkirályal, aki azonban kijelentette, hogy nem hajlandó fogadni, mert a kongresszus enge-

detlenségi mozgalommal való fenyegetéssel nyomást akar rá gyakorolni s egyben közölte, hogy minden engedetlenkedést a legnagyobb eréllyel tör le.

Gandhi, az alkirály elutasító válaszával kapcsolatosan kijelentette, hogy ez a kormány egyik legszerencsétlenebb lépése volt.

Több mint 20 gyermeket vitt el eddig a skarlát Gyergyóalfaluban

Egy 50 éves férfi is áldozatul esett a veszedelmes járványnak

A halóság ölbelettel kézzel nézi a pusztulást

Gyergyóalfalu, január 4

Hetek óta borzalmas skarlátjárvány dúl Gyergyóalfalu községben és a betegség szabadon szedi áldozatait, mert nem történik semmi olyan hatósági intézkedés, amely pusztító útját megállítaná.

Eddig több mint husz iskolagyermek halt meg a járvány következtében és ma már igazán alig van család, amelyet gyászba ne döntött volna.

A járvány annyira rosszindulatú, hogy

az áldozatok között még egy ötvenéves férfi is akadt.

Most is, amikor ezt a tudósítást írjuk, öt gyermek fekszik ravatalon.

A községben valóságos pánik tört ki, a mit csak fokoz az a körülmény, hogy az egészségügyi szervek, amelyeknek a járvány megfékezése kötelességük volna, ölbelettel kézzel nézik az eseményeket és nyoma sincs a preventív gondoskodásnak.

Japán máris halálra ítélte fövedelmesség szempontjából.

azáltal, hogy elfoglalta és sebtében mindjárt össze is kötötte azokat a vasutakat, amelyek Csicsikártól a Nonni folyó hídján, majd Taonan-on és Kirin-en át a koreai Seisin-kikötőbe futnak ki. Ez a vonal csaknem párhuzamos a keletkínai vasutal, szóval a legkárhózasabb konkurrenciát jelenti.

Mindennek ellenére a szovjet, összeszorított ajakkal, bár, csaknem érthetetlen önmúlalommal volt kénytelen szemlélni a japán imperializmus fenyegető és még mindig folyamatban levő térhódítását Mandzsuriában.

Nem mer fellépni a Távol-Keleten, mert félti az öt éves terv munkájának a sikerét s mert tudja, hogy Varsóban és Helsingforsban is igen élénk érdeklődéssel figyelik elejétől fogva a mandzsuri japán akció fejlődését.

Ha engedné magát beugratni Keleten, nyugati, európai szomszédai aligha hagynák, vagy hagyták volna kihasználatlanul ázsiai lekötöttségét s törekedtek volna nyomást gyakorolni rá.

Japán ugyancsak tisztában van ezzel a helyzettel s — amint az események mutatják — alaposan kiaknázta már eddig is.

Ugyanakkor tehát, amikor a szovjetnek általában fontos, hogy nyugodtan koncentrálhassa magát belső tevékenységére, kiváltéppen nyugati szomszédainak a semlegesítésére a japán ótvágytulkapásainak a mérséklése szempontjából is.

★

Ebből a futólagos és igen vázlatos körtekintésből is kitetszik már, mennyire kívánatos most egy Páris, Varsó, Bukarest, Helsingfors és Riga, mint Moszkva óhajának a nézőszögéből a kelet-európai semlegesség biztosítása s hogy egyben ennek milyen előnyös hatásai lehetnek az egész világpolitika kedvezőbb kibontakozására.

Különösképpen Romániát véve, még Bessarábia kérdésének a további diplomáciai nyitvamaradása esetén is csak haszna lehet abból, hogy a szovjet a Kellog-paktumot és Litvinov jegyzőkönyvét jóval meghaladó erejű és értékű ünnepélyes fogadalmat tesz teljes scmgességének a megőrzésére. Bajainkat, nehézségeinket tekintve, mi sem nyerhetünk kevesebbet a nyugalom érzetéből, s tudatából, mint a szovjet. Talán így előbbre jut végre a lefegyverkezés és a nemzetközi bizalom hatalmas fontossága ügye, amely utjában áll az országok válveleti együttműködésének a pusztulással fenyegető válság sürgető leküzdésére.

Kőrösi Sándor

Hírek RUMBA...

Lokál... Hajnali félhárom... A teremben enyhe sötétség terjed, amit a bárzsargon hangulatvilágításnak nevez. Az excentrikus pápa táncosnőről ilyenkor már rendszerint kiderül, hogy szögedi tájékozódással beszéli a magyar nyelvet. Pohosodásnak indult aranyifjak hangyallanak egy pohár grog fölé. Egy feldöntött palackból miniatűr Niagara-ként csatláptak zuhog a parkettre.

A falóra fertálykengató neszére disztingált ámokfutás üti fel fejét a zenekarban. A szakszofon ásitó öbléből idegkockos tam-tam bugyborékol elő. Zokogni kezd az accordeon s a dobos már elemi erővel püföli agyba-föbe a kifeszített hólyagot. Ámokfutás vesz erőt a primáson is, aki a terem közepére rohanna rikoltja az ezüstlő megafon csövében át: Rumbaaaal! Párok csörtetnek sikongva a sikos parkettre, vad örvényben kaparognak a lábuk. Rumba. Mintha egy láthatatlan bármixer keze rázná a táncolókat össze-vissza. Roppant korszerű ez a tánc. Megrázó, mint az élet!

A foyér egyik zugában anyóka szendereg egy rozszant széken. Ajkain boldog mosoly revedezik. Amióta a bárhabitűk pacsora után a rumba ütemeire rázzák magukat, forgalma jelentősen emelkedett. A rumba rettentően ragados. A lokál előtt munkanélküli áll... A holnapra gondol s teste görcsösen összerázkodik.

— Fordulat a Szakáli-ügyben. Csikszedéből jelentik: A Szakáli-ügyben újabb érdekes fordulat történt. A csendőrök ismeretes nyilatkozatait, amelyekben a vizsgálóbíró brutalitásáról számoltak be, visszavonták az ügyszészen. A sok huza-vona után nem is lehet megfogadni ezen bár furcsa, hogy egy hivatalosa magaslatán álló csendőrt hamis nyilatkozat adására bírasson valaki? Lehet, hogy azzal indokolnak, hogy verték őket.

— Marosódát ivott, mert megbecszték. Bukarestből jelentik: Marioara Barbulescu tizenhétéves munkásnő, aki a Walter-féle selyemgyárban dolgozik, tegnap korán hazatért lakására, ahová a moskára öt ismerős fiatalember állított be, akik a leánnyal élcelődni kezdtek. Négyen közülük később eltávoztak, az ötödik, egy Tomescu nevű soffőr azonban visszamaradt és erkölcstelen merényletet követett el a leány ellen. Marioara Barbulescu az eset után marosódát ivott, hogy haldokolva szállították a kórházba. A soffőrt letartóztatták.

— Maromegyei hírek. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Az elmúlt vasárnapon Maros megye több községében véres összecsapásokban robbant ki a borral és pálinkával aláfütt legényvadás. Marosszentannán magyar és román legények részegen tódultak ki a korcsmából az utcára és megtámadták Florea Andrei csendőrkáplárt és kíséretét, akik szétosztásra szólították fel őket. A csendőrök eleinte szorongva igyekeztek védekezni, de amikor a 12 főből álló legénycsoport tagjai dongókkal támadtak, Florea káplár elsőbbséget szolgáltatott fegyverét. A golyó Kiss Márton legényt találta szíven, aki a helyszínen meghalt. A marosvásárhelyi ügyészségtől és csendőrpáncsnokságtól Marosszentannára bizottság szállt ki és a véres vasárnapi tragédia körülményeinek kivizsgálása közben megállapította, hogy Florea jogos önvédelemből használta fegyverét. — Backamadarason Dénes József a korcsmában belekötött Ferenczi Károlyba. Veszekedés közben bicskát rántott s azzal Ferenczit a hátán súlyosan megsebesítette. Ferenczit kórházba szállították. Dénest a csendőrség letartóztatta. — Mosoni Menyhért és Bereczki Mihály backamadarasi legények a vendéglőben összeshóllalkoztak Kiss Menyhérttel. Amikor távoztak, karókkal és késekkel megtámadták és súlyos sebeket ejtettek rajta. A két vérengző legényt letartóztatták, áldozatukat haldokolva szállították a marosvásárhelyi kórházba. — Rusu Mihály mezőkapusi gazdálkodó házából az elmúlt éjszaka 15.000 lej értékű holmit loptak. A csendőrök a betörés gyanúja alatt Kozár János odaváló embert letartóztatták. — Betörték Farkas Zsigmond marosvásárhelyi kereskedőnél is, akitől több ezer lej értékű árut raboltak el. A csendőrség nyomozza a betörőket.

— Nagy késéssel közlekednek a hóviharak miatt a vonatok. Tegnapra az egész országban ismét erősen havazni kezdett, a legtöbb helyen erős hóviharak dühöngnek, amelyek súlyosan hátráltatják a forgalmat. A vonatok a legtöbb irányban késéssel közlekednek, így például a Szilágyságban, ahol valóságos orkánok pusztítanak, hat-nyolc órai differenciák is vannak a menetidőben. Zilah és Szilágysomlyó között egy utasokkal telt autóbussz a viharban eltévesztette az irányt és árokba fordult. Többben könnyebben megsebesültek. Szilágysomlyó teljesen el van zárva a külvilágtól, két nap óta még posta sem érkezik ide. Hasonló híreket jeleznek az ország többi részeiből is.

* 100.000 EMBER nézte végig Berlin legszébb filmszínházában, a „Mozartsaal”-ban a „Senki országa” című hatalmas filmalkotást, mely három hét óta óriási sikerrel fut Németország fővárosában. (e)

— SZARVAS NYULAK. Londonból jelentik: A Minnesota államban levő St. Paul városa környékén egy csapdában két nyulat fogtak, amelyeknek homlokát egy hüvelyk átmérőjű, két hüvelyk hosszú szarvak díszítik. Az egyik példányt a minnesotai egyetem természetrajzi intézetébe küldték, a másikat közszemlére kiállították.

— Elbolondította a brassói tűzoltóságot. Batz Jenő, Vasut-utca 34 szám alatti lakos hétfő délelőtt betörte a Vár-utcai tűzjelző automata üvegét, amelynek következtében a tűzoltóság ki is vonult a helyszínre, ahol hamarosan meggyőződtek, hogy pusztán felültetésnek áldozatai. A rendőrségnek sikerült kézrekeríteni a fiatalkoru csínytevőt, aki ellen a szokásos eljárást megindították.

— A „Torockói menyasszony” Brassóban. A Victoria Sportklub szerdán (Vizkereszt napján) és csütörtökön mikédevelői előadást rendez, amely alkalommal Indig Ottó nagyszerű színművét a „Torockói menyasszonyt” mutatják be a brassói közönségnek. A sikeresnek ígérkező előadásra, amelyen Vaier Sándor, Szántó Lajos, Balogh Miklós, Tóth Samu és Balogh Zoltán fognak tehetségükről tanúságot tenni sikerült a volt brassói magyar színtársulat tagjai közül Tóth Boris-kát, Battány Kálmánt és Lukács Edét megnyerni, akiknek a neve a mikédevelői előadások nívóját túlszárnyaló, élvezetes előadást biztosít.

— A BRASSÓI NYUGDIJASOK FIGYEL-MÉBE! Értesülésünk szerint a brassói pénzügyigazgatóság a nyugdíjteljesítők kifizetését január hó 11-én kezdi meg.

— AMERIKAI LÉGHAJÓ EURÓPAI LATOGATÁSA. Londonból jelentik: A „Daily Mail” értesülései szerint, a világ legnagyobb léghajója, az amerikai „Acrón” a közeljövőben átrepül az óceánt s ez alkalommal Angliát is meglátogatja.

HIUSAG

— De Honka, miért állsz lecsukott szemmel a tükör előtt?
— Azt akarom látni, milyen vagyok, mikor alszok.

— UJABB BANKBUKÁS NEWYORKBAN. Newyorkból jelentik: Amerikában ismét összeomlott egy nagy bank. A Hartford City Bank Trust Comp. szombaton beszüntette fizetéseit. A bank betétállománya huszonöt millió dollár volt. Az újabb nagyarányú bankbukás az érdeklőt körök előtt kinos fel-tűnést keltett.

* ERDÉLYI TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó Benedek. A szerző utasításai szerinti kiadásra rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi magyar szellemi élet a maga elárvultságában nagyon nélkülözte Erdély történeteseit. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lej és a Brassói Lapok könyvostályában kapható.

— Senki országa. (Filmbemutató a brassói Astrában.) A Senki országa egy váromladék a francia és a német front között. A borzalmas közelharcok összevisszaságában itt hozza össze a sors az entente haderejében szolgáló angol, francia és néger katonát, a központi hatalmak hadseregében harcoló német és egy zsidó katonával. Kimozdulni nem tudnak, mert mindkét front ellenségnek hiszi őket és minden megmozdulásukra borzalmas keresztül a válasza. A különböző náción-beli, de a közös sorban egymást kiűző, en megértő katonák ébrednek rá a háborus öldöklés nagy céltalanságára. Az összes eddigi filmek közül ez az egyetlen, amely minden jelenetével a háború ellen demonstrál, amelyben semmi nyoma nincs a romantikus hősiességnek, s a mely a félrevezetett tömegek hazug lelkesedése helyett, az egyéni tragédiákon keresztül, az igazi pacifista gondolatot exponálódik. Művészi szempontból, a modern filmtechnika minden nagyszerű eszközének felhasználásával, monumentális alkotás a „Senki országa”.

A nap KORTÁRS. VIGYÁZAT!

Esti 11 óra.
— Első eskadron, elő...rel!
A hangárok feynylnak és 90 páncélos aeroplán sorakozik egymás mellé. Fénysugarak vágják át az éjszakát, sültjelek kereszteződnek, utasítások repkednek a drótközon keresztül.

— Mehet!
A 90 gép 400 kilométeres gyorsasággal szeli át a levegőket.
Bukarest szorakozik. Ez a város könnyű és kellemes életet él. Óriási éttermek, mulatók, caffè chantant-ok pitekednek a közönséget. Transzparensek pakitanak az éjszakában. Zene vonaglik a lokálokban, a bor édes és csiklandó, finom mámor üli meg az éjszakát.

Béke van.
A repülők átsuhanak Horvátország fölött, maguk mögött hagyják a Vajdaságot, 4000 méter magasságból látják a Bánát fényeit, átugranak a Dunán s elérik Munténia lapályaira.

Alattuk csillog a Balkán metropolisa.
A vezéraeroplánon egy órnagy ül. Előtte fehér zománcábla fekete gombocskákkal.

Az egyiket megnézi. E pillanatban, kis sötét vasgömböcske zuhan alá a gép-ből. Nem nagyobb, mint egy csecsemő-koponya s legfeljebb kilogrammnyi lehet.

Egyenesen a főposta tetejére esik.
Olyan ez a postaépület, mint egy vár. Méteres falak, gigászi oszlopok. Talán Verduin lehetett így megépítve, melyet a németek 20 évvel ezelőtt 1916-ban (most 1936-ot írunk) minden áldozat és erőfeszítés ellenére sem tudtak bevenni.
A vasgömb egyenesen a postára esik, átüti a tetőzetet, a harmadik, második s első emeletet, majd a háromméteres beton pinceboltozatot s bevágódik a föld alá.

Itt azután izzani kezd. Félperc múlva már háromezres hőfoku sugárokat bocsát ki százméteres körzetben. S másfél-perc múlva a posta és környékén az összes házak lángban állanak.

Öt perc leforgása alatt a 90 aeroplán 9000 ilyen vasgömböcskét bocsát alá Bukarestre. A főváros óriási lángtengerre változik, a levegő elviselhetetlenül forró, égett hus szaga teszi fojtóvá az atmoszférát.

A kilencven gép szédítő iramban kering a metropolis fölött. Egyre nagyobb és nagyobb bombák hullanak alá. Az egyik fajta csőalakú. „Blindex”... mondja rajta az emlemlé. Egykilométeres körzetben mindenkit megvakít.

Az ellipszis-alakúnak „Bersol” a neve. Ahol pukkan, ott lehall az epidermisz s az emberek bőr nélkül, nyers, rózsaszín és vérző hússal futunk örvongva az éjszakában.

Éjszaka három óra.
Csak rom maradt a fővárosból. A külvárosi mezőségeken néhány félig megsült, vak és süket örült bolyong és ordítok.

*
A Petit Journal körkérdest intézett a szakértőkhöz, mi történne Párisban egy légítámadás esetén?

A szakértők csak igen gyöngén feleltek. Körülbélül úgy, ahogy mi azt Bukarestre alkalmazva fentebb elmondottuk. A technika már o'y messze ért, hogy a fantázia nem tudja utolérni.

Legjobb primitív egyszerűséggel bejelenteni Önnek, hogy néhány óven belül elevenen meg fog égni. Gyermek testéről lemarják a bőrt. Apja szemei kifoly-nak. Felesége megfullad.

Hadizenet nem lesz. Esti 11 órakor még békésen iddógál a vendéglőben s két óra múlva már csak a pörkölt hus illata jelzi, hogy Ön és családja valaha létezett.

Becstelenül és a legállatibb módon ki akarják irtani.
Ne hagyja!

SZÉP VAGY MAGYARORSZÁG!

Lengyel Irént, a Kolozsvár-Nagyvárad—aradi színtársulat primadonnáját Janonics Jenő máról-holnapra elbocsátotta állásából azért, mert a „Hamburgi

menyasszony” című operett első felvonásának ismét végdálát ezzel a szöveggel énekelte:

— Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarországi!

Illetve csak így kezdte az éneket, néptelenül és megszokásból, de rögtön rájött a hibára, a szájára ütött s kijavította:

— Szép vagy, gyönyörű vagy, herceg ország!

Vagyis eleget tett a cenzura követeleményének.

Az egész annyira jelentéktelen és nem szundékos nyelvbottlás volt, hogy észre sem vette senki. Már tudniillik a román hatósági urak közül, akik jelen voltak az előadáson. Ezzel szemben, olvasom nem kis meglepetéssel, László Andor honpí-pant, Hetényi Elemér főrendező és Faldudi Károly ügyelő hallották Lengyel Irén tévedését.

De átköztül jó fülük van az uraknak. Végül is a minisztérium utasította Janonicsot, hogy bocsássa el a primadonnát. Ezen nem lehet csudálkozni. Előre a hatóságok mindig bornirtak és rosszakaratauk voltak. A minisztérium tisztában van azzal, hogy Magyarországot szépnak mondani nem irrederentizmus, hanem jelentéktelen frázis, melyhez hasonló tizbillió dalban fordul elő a föld összes országaira alkalmazva. Politikai izt ebbe a szentimentális operett-áriába csupán a legstupidabb cenzura tilalma vité bele.

Lengyel Irén büntette mellett, mely nem volt több nyelvbottlásnál, a jóhiszemű és jóízű román ember kézzelgyuntne haladhat csak el. A jóhiszemű és jóízű magyar ember pedig semmiesetre se hallja meg.

De ebben az ügyben, mely a közélet hatalom legdurvább és legfelháborítóbb kiaknázásával egy egzisztenciát követeli egy nyelvbottlásért, egyik oldalról se mutatkozott se jóhiszeműség, se jóízűség, sa jellemesség, se gerincesség.

Se azok részéről, akik Lengyel Irént elítélték, se azok részéről, akik az ítélet végrehajtották.

(m. i.)

— Magyarányn sikkasztás a brassói pénzügyigazgatóságban. A brassói pénzügyigazgatóságban az utóbbi időkben nagyarányú visszaélésnek jöttek a nyomára, amelyet Proca Victor adóbeszedő követett el. Proca már hosszabb idő óta fiktív összegeket vezetett be a könyvek-be, a beszedett pénzüsszeget pedig a saját céljaira használta fel. Az így elsikkasztott összeg meghaladja az egy millió lejt. Proca Viktor azelőtt a zemesi adóhivatalban teljesített szolgálatot, ahol ugyancsak nagyobb arányú sikkasztást követett el. A megtévedett adótitviselőt letartóztatták, a vizsgálóbírói végzést a törvényszék is megerősítette.

— Leitatta nevelőanyját, majd élve elásta a kertbe. Kisenevből jelentik: A közeli Barzanesti községben két héttel ezelőtt eltűnt egy Maria Ursu nevű hetvenéves asszony. Most aztán kiderült, hogy az öreg anyókat leitatta annak tizennyolcéves nevelt fia, majd élve elásta a kertjükbé. Az oszlásnak indult holttestet megtalálták a kertben, a fiut pedig, a ki tettét azért követte el, hogy az örökséghez hamarabb hozzájusson, letartóztatták.

— SARKÓZI GYÖRGY: MINT OLDOTT KÉVE. c. 3 kötetes regénye, az idej magyar könyvpiacának legkiemelkedőbb alkotása. A 48-as szabadságharc tábori főpapjának, báró Mednyánszky Cézárnak kalandos élete a sendes felvidéki kuriától az emigráció. Párison keresztül az ausztráliai aranymezőkhöz. A 3 kötet, 700 oldalas regény ára 40.— Lei. — Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

RÖVIDÁRU

— Igenis, nagyságos asszonyom, ez a kelme szavatoltan tiszta gyapju.
— De hiszen a címkéjén az áll, hogy gyapot.
— Oh kérem, ez csak azért van, hogy a molyokat félrevezessük. (Muskete)

JÓ AZ UDVARIASSÁG

— Bocsánat uram, nem volt még nekünk egymáshoz szerencsénk?
— Nem hiszen. Miért kérdi?
— Csak azért kérde, mert ép az én kalapomra méltóztatott ülni. (Montreal Star.)

BRASSO		„Modern Mozzó”		Telefon 518
Ma hétfőn utoljára kerül vetítésre a legcsodásabb filmalkotás				
TRADER HORN		Salto Mortale		
német b-szélő filmrész, Ragadja meg az alkalmat és gyönyörködjön ebben a vilásláger-filmben.				
Jön!	Jön!	Sariotte Susa és Fejix Bressart	Die Dame und ihr Schöffeur „Önagsága és a soffőr”	Jön!

— Akiknek a szív működése rendellen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívzsorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz szívelzsorodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Két körorvosi állást megszüntettek Kisküküllőben. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Az új költségvetési évvel kezdődőleg, azaz január 1-től, Kisküküllő megyében két körorvosi állást szüntettek meg: a veresegyházi és a szépmezői. Az ok: spórolás az egész vonalon. A miniszternek ez az intézkedése teljesen abszurdum. Azt megértjük és szívesen vennénk, hogy a színekurákat megszünteti, de körorvosi állásokat azért megszüntetni, hogy 150—200 ezer lejt megtakarítson egy esztendőben a megye lakóinak az egészségére, ez ben a megye lakóinak az egészségére, ez teljesen ésszerűtlen dolog. Inkább újabb és újabb körorvosi állásokat kellene kreálni, mert mit csinál az a szegény falusi ember, aki halálos beteg és nincs a közelben orvos, vagy mi lesz egy szülő nővel, akinek sürgős orvosi beavatkozásra volna szüksége. A járványokról ne is beszéljünk. Az egészségügyi miniszternek ez a spórolási mániája a szó legszorosabb értelmében életbevágó dolog, mert a várostól távolos falusi lakosságot a leg súlyosabb egészségügyi anarchiának teszi ki.

★ KOMAROMY JÁNOS, *Ordasok* címen megjelent új regénye. Az örök magyar lázadók nagy történelmi regénye, a gályarabok szenvedéseiről, Buda vivásáról, Thököli felkeléséről, az eperjesi vérengzésről és Munkács bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 143 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— A repülő sem tudnak a krizishól kiemelkedni... Párisból jelentik: Bleriot — aki a La Manche csatorna első ízbeni átrámpulésével írta be nevét a repülés aranykönyvébe — a válság következtében bezárta repülőgépgyárát. Az összeomlást előidéző körülmények két éve titították fel fejüket, amikor a híres repülő háborús nyereségadó fejében jóformán egész vagyonát elfizette.

— Vilmos excsászár komoly beteg. Berlinből jelentik: Vilmos excsászár dornai magányában, hűlésből kifolyólag, lázasan megbetegedett. Állapota aggodalomra ad okot.

Az ideális hashajtó a Dr. BOYER-féle

PURGEN

— Jugoszláviában a hóesések miatt megbénult a forgalom. Belgrádból jelentik: A hóesés következtében egész Jugoszlávia területén megbénult a forgalom. A viharok olyan hatalmas hótorlaszokat emeltek, hogy eltakarításuk előreláthatólag napokat fog igénybe venni. Belgrád közelében kisiklott egy személyvonat. A szerencsétlenségnek egy halálos áldozata van, többen pedig súlyosan megsebesültek. A Párisból érkező jelentések szerint Franciaország területén roppant enyhe az időjárás és általános olvadás észlelhető.

— Bomlás a nemzetközi diákszövetségben. Stockholmból jelentik: A nemzetközi diákszövetségben bekövetkezett bomlás során most Svédországot jelentette be, hogy kilép a szövetségből. Ezelőtt nemrég a dánok léptek ki és a svéd diákok elnöke kijelentette, hogy biztos tudomása szerint az amerikaiak, skótok, magyarok és bulgárok is ki akarnak lépni.

— Párik egy párisi cirkuszban. Párisból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a Medreno-cirkuszban. Előadás közben a tetőről a zsúfolt nézőtérre zuhant egy ivómű a tizennégy embert sebesített meg súlyosan.

★ SLOAN'S LINIMENT enyhít minden végtag és izületi fájdalmat, valamint gyorsítja az ilyen gyulladással megbetegedések gyógyulási folyamatát. A fájó helyeket néhány csepp Sloan's Linimenttel dörzsöljük be, ezzel a 13 millió családban használt, közismert szerrel. Ha a fájdalom kibírhatatlan és a legkisebb nyomás is elviselhetetlenné teszi a kínzó érzést, elég, ha a fájós helyre néhány cseppet öntünk és gyengéden szétörzsöljük. Sloan's Liniment különösen rheumás fájdalomnál kitűnő eredménnyel használható, de másfajta megbetegedésnél is, pld. nyakszirti, válltáji és karizületi fájdalmaknál, fájós, a hideg által megmerevedett végtagoknál, rúzdásoknál és daganatoknál, Sloan's Liniment ezer meg ezer esetben csodásan hatott. (be)

— Halál a vadászat előtt. Székesfehérvárról jelentik: A Zichy gróf birtokában levő Aranyospusztán halálos baleset érte Grünfeld Manó főintézőt, aki vadászat előtt puskájával bibelődött. A fegyver elcsúszott Grünfeldet nyomban megölte.

Egy ember: háromnegyed öl fa

Nagybánya ötszáz munkanélkülit eladott a bányáknak

Az első ember-vásár, amelyet örömmel üdvözölni lehet

Nagybánya, január 4.

Az ősz elején Nagybányán is összeírták a munkanélkülieket. A munkanélküliek listájára hétszáz ember jelentkezett. A városi tanács Nagybányán nem vette felvállról és könnyen az egyre fokozódó munkanélküliséget és — cselekedett.

A városi tanács hosszan és több ízben tanácskozásokat folytatott Lasarescu Ioan bányaigazgatóval és a városnak sikertűnt is a bányával megállapodást létesíteni, amely szerint

a bánya átvesz a várostól ötszáz munkanélkülit és azokat a tél folyamán, egészen április végéig, foglalkoztatja.

A bányaigazgatóság kikötötte azonban, hogy csak olyan munkásokat foglalkoztat, akiket az orvosi vizsgálat egészségesnek tart és ezért a város felhívta a jelentkezett összes munkanélkülieket, hogy orvosi viziten jelenjenek meg. Az orvosi vizsgálaton körülbelül 650 munkanélküli jelentkezett, akik közül hatvanat az orvos bánya-munkára alkalmasnak nem tartott, míg a többieket külső és belső munkára a bányaigazgatóság alkalmazta.

Ezért a napszámok munkáért a bánya a munkásoknak napi 50 lejt fizet, amely összeg ugyan nem nagy ugyan, de mégis csak jobb, mint a munkanélküliség.

A legérdekesebb a dologban, hogy a bányaigazgatóság nem volt hajlandó a munkanélkülieket másképpen alkalmazni, csak abban az esetben, ha a város a bányának ezért az alkalmaztatásért valamilyen ellenszolgáltatást ad. A bányaigazgatóság szerint ugyanis a bánya a munkanélkülieknek ezzel a foglalkoztatásával a várost rengeteg kiadástól szabadította meg, hiszen ha a bánya ezeknek a munkásoknak munkát nem ad, azokat a tél folyamán a városnak kellett volna segélyezni és élelmezni.

Nagybánya városa be is látta, hogy a bányaigazgatóságnak e tekintetben igaza van és ezért hajlandó volt egyezséget kötni.

A meg egyezés úgy szól, hogy a város minden munkanélküli után,

akit a bányaigazgatóság a télen át alkalmaz, havonta és fejenként, ingyen háromnegyed öl fát ad a bányának.

és így tulajdonképpen a bányaigazgatóságnak a munkások foglalkoztatása effektív kiadásba alig kerül. A bányaigazgatóság arra kötelezte magát, hogy ezeket a munkanélküli bányászokat április végéig foglalkoztatja, ezzel szemben a város arra kötelezte magát, hogy április végéig fizeti havonta a háromnegyed öl fát minden egyes munkanélküli után.

A fennmaradt többi munkanélkülit a város maga foglalkoztatja, a tanultabb embereket, akiket napszámos-sorba befogni nem lehet, a városi Népkonyhán élelmezi, úgy, hogy ebben a pillanatban Nagybányán jelentkezett munkanélküli munka vagy segélyezés nélkül nincs.

Nagyon érdekes még annak a társadalmi mozgalomnak és segélyezési akciónak szervezete, amellyel a nagybányaiak a maguk munkanélküli konyháját és segély alapját összehozták. A város összes testületét és szervezeteit megbeszélésre hívták egybe, amelyen az egyes szervek kötelezőleg vállalták, hogy havonként, egészen április végéig bezárólag, összegeket fizetnek be a munkanélküli pénztár javára. Így például

az ügyvédi kamara havi nyolcezer lejt inkasszáll tagjaitól, az orvosok egyesülete havi hater lejt, a bankok, a kereskedelmi vállalatok, a kereskedők és iparosok ugyancsak egy bizonyos összeg havonként való fizetésére kötelezték magukat úgy, hogy a munkanélküli konyha anyagi feltétele április hó végéig biztosított van.

Ugy látszik, a munkanélküliséget annyira a mennyire, meg lehet oldani és ennek egyetlen feltétele az, hogy a városok a munkanélküliséget tényleg meg is akarják oldani. Minden városban lehet valamit módolni, de csak úgy, ha nemcsak szónokolnak, hanem terveznek, kalkulálnak és a terveket és a kalkulációkat meg is valósítják.

Nagybánya ez alkalommal példát statuált.

(m. b.)

— Dicsőszentmártoni hírek. Tudósítónk jelenti: Baier Johann zsidvei jómódú szász gazda a padlásán felakasztotta magát. Mire hozzátartozói keresésére indultak, már kiszenvedett. Tettkének oka ismeretlen. — Dr. Szántó Pál nyugalmazott városi orvos élelsmármáját ismeretlen tettes kiürítette. A nyomozás folyik.

— A rendőrség két fiatalkoru egyént tartóztatott le, akik különböző lakásokban besurranó tolvajlásokat követtek el. Átkísérték őket az ügyészséghez. — A városi interimár most készíti a jövő évi költségvetést, mely rövidesen tárgyalás alá kerül. — Suciu Juon kocárdi gazdát legényt ismeretlen tettesek az országúton megbicskálták. A súlyosan sérült Sineit kórházba szállították. Kihallgatása alkalmával nem tudott pozitív felvilágosítást adni a merénylek személyéről.

— Szebeni hírek. Nagyszebenből jelentik: Volcescu Constantint, Hunyad megye csendőrkörletének törzsörmeztérét, aki hivatalos pénzből 175.000 majd 25 ezer lejt sikasztott s többibbeni okirat-hamisítást követett el, a nagyszebeni hadtest katonai bírósága 1 évi és 3 havi fogházra ítélte, valamint 2000 lejt büntetési költség megterítésére kötelezte. — Radulescu Cristian ezredpénztárnok ellen, akit 352 ezer lejt elcsikasztásával vádolnak, szintén büntető eljárás van folyamatban. — Nagyszebenben megismétlődött a szatmári eset. Amikor az illetményeiket kérő nyugdíjasok Cioran pénzügyi adminisztrátort felkeresték, azt a választ kapták, hogy szigorú utasítás értelmében a befolyt pénzeket a Banca Nationalának kell beszállgatniuk. A hátralekös járulékok mintegy 24 millió lejre rúgnak.

— Rablóámadás a dicsőszidveci országúton. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Vasárnap este a zsidvei intelligencia hált rendezett, mely reggelig tartott. A bál után Székely István küküllővári fiatal ember a reggeli szürkületben elindult Zsidvéről a néhány kilométerre fekvő Küküllővárra. Alig hagyta el a falut, mikor az országút menti árokba három bekormozott arcú cigánylegény „pénzt vagy életet” kiáltással megtámadta. Székely szerencsére nem vesztette el a lélek jelenlétét és szembeszállt a támadóival. Az élet-halál küzdelemben Székely István a nála levő sétatobalt az egyik cigányt úgy fejbévágta, hogy leesett a sánca, a másik cigány meg a sikos országúton elcsúszott és belezuhan a saját késébe. Míg a harmadik cigány a földön fekvő társával bajlódott, Székely felhasználta a kedvező pillanatot és visszaszaladt a faluba. A fellármázott falusiak kasszával, kapával, botokkal — és az értesített csendőrség is — azonnal kivonult a helyszínrre, de a cigányoknak már csak hült helyét találta. A csendőrség széles körű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Székely István a rettenetes küzdelmet néhány könnyű sebesüléssel uszta meg.

— A kabátgyűjtő éjjeliőr. Csikszere-dából jelentik: A csikszere-dai rendőrség Szilveszter éjjelén letartóztatta Tatár György éjjeliőrt, aki ellen az a gyanú irányult, hogy szolgálati ideje alatt bebenéz a kávéházakba s a vendégek kabátját lopkodja. Legutóbb Szuk Zsigmond csikszere-dai fogorvos kabátjának veszett nyoma. Az éjjeliőr eleinte tagadott, de amikor házkutatás alkalmával megtalálták a kérdéses kabátot, beismerő vallomást tett. A kabátoltóajtó átadták a csikszere-dai ügyészségnek.

— Rendjeleső Szerbiában. Belgrádból jelentik: Sándor király az újév alkalmából a kormány valamennyi tagját rendjellel tüntette ki.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kísérjük figyelemmel, hogy a címken feltüntetett lejárt legkésőbb 8 napon belül megváltozzak. Ezzel jelzi kiadói hivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

Margit-Penzio Bucurestben

Sírada Brezoianu No 8 (Bul. Elisabetaról) — Erdélyiek találkozó helye Hivatalos Esperanto Otthon 30 és 25 leles ebéd és vacsora menük. Minden szombat este disznótör Kütűnő konyha. Szilveszter estére asztal rendelések már most. Tulajdonos **PERNUSI PERSA MARGIT.**

Györke Mihály esete és a rokkanttörvény

Kaptuk és szívesen közöljük az alábbi levelet:

Igen tisztelt Szerkesztőség,

tisztelettel kérem, szíveskedjenek a lapjukban közzétenni alábbi felvilágosító soraimat:

Kézíróasárhelyről beküldötték nekem a Brassói Lapok december 26-iki számának Györke Mihály rokkant tisztihelyi tesre vonatkozó, Farkas Aladár által írt riport-cikkét, mely befejező sorában felpanaszolja, hogy a kamara tanács meg szavazott egy törvényt az erdélyi rokkantak nyugdíjainak egyenlősítésére és a beküldő színes ironnal vastagon aláírta. Cikknek azt a konkluzióját, hogy: miután a szenátusban elakadt a törvény és máig is ott fekszik valahol a szenátus irattárban, „csak úgy lehetne segíteni Györke Mihályon és a többi erdélyi rokkantokon, ha akadna egy magyar szenátor, aki bátor és éles hangon, a szenátus szövegéről elzokogná ezt az égbekiáltó igazságtalanságot.”

Tény, hogy a nemzeti párti kormány a tavaszi ülésszak utolsó napján a képviselőházban megszavazta ezt a régióta sürgetett törvényt, de ez a híres április 1-i éjjeli ülés törvényhatóságában nem tudott átjutni a szenátusba, noha azt figyelemmel pártuk és átsegítésére fő voltak készülvöl.

Erre való tekintettel nyomban a Jorga kormány parlamentjének megnyitása után — július havában — én magam személyesen kikerestem a szenátus irattárából az elintézetlenül maradt törvényjavaslattól közlő a rokkantakra vonatkozó javaslatot, elkészítettem a szenátus elnökéhez az az írásbeli beadványt, mellyel a házszabályok szerint annak napirendre tűzését kérem és megszereztem e beadványra a szükséges tíz aláírást, amiben a többi kisebbségek szenátorai mellett lovasiasan segítségemre voltak az erdélyi román szenátorok is.

Mielőtt a beadványt benyújtottam volna a szenátus elnökéhez, érintkezésbe léptem az erdélyi rokkantak éppen Bukarestben tartózkodó kiküldöttjeivel s az ajánlottam nekik, hogy igyekezzenek előzetesen biztosítani maguknak Cantacuzine népjóléti miniszter támogatását és informálják őt kellőképpen, nehogy a miniszter ellenállása a törvényjavaslatot megbuktassa. A küldöttség érintkezésbe is lépett a miniszterrel s tőle előbb kedvező választ kapott, de másnap mégis azzal a kéressel fordultak hozzám, hogy a napirendre tűzésre vonatkozó indítványt tartassam vissza, mert az az információjuk hogy különösen a tábornok-szenátorok fellépése folytán a kormány nem volna hajlandó a javaslatot oly mértékben magáévá tenni, hogy annak a többség által való megszavazása biztosítva legyen s az esetleges leszavazás hosszú időre eltemetné az ügyet, míg az adott stádiumban az bármikor elővehető, ha megszavazásra kedvező kilátás mutatkozik.

A rokkantak küldöttségének ezt a kívánságát természetesen kötelességem tudomásul vennem, minthogy semmiképpen sem vállalhattam volna a felelősséget az előttem is jól ismert parlamenti viszonyok mellett a legalább is bizonytalan kimenetelű és közöltem velük, hogy amikor ők legjobban megítélésük szerint az „döntő” a napirendre tűzésre alkalmasnak ítélik, forduljanak hozzám és készséggel rendelkezésemre állók.

Mindezeket szükségesnek tartottam a közvélemény tájékoztatására közölni azért, mert a fentiekből láthatóan a javaslat törvényerőre emelkedése nem azon muli, hogy „nem akad olyan magyar szenátor, aki hajlandó lett volna rokkantjaink nagy seregét bátor hangon szóba tenni.”

Köszönetet mondva előre is a Szerkesztőségnek helyreigazító soraim szíves közléséért, vagyok

kiváló tisztelettel: **GYARFAS ELEMÉR**

Ezek szerint a rokkantakon a sor, hogy megállapítsák, elérkezett-e az újabb, bátor fellépés ideje.

★ DR. TOTIS BÉLA, *Levelek a fiamhoz*. Az ifjúság nemi problémái c. alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkészültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjúság nemi problémáinak legtitkosabb, legfelfeltettebb kérdéseit. Szinte kínos őszinteséggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való irrtázott, vagy az előítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával önmagunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen, a lelken, az agyon, s mintha egy izgalmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természetű egyéneket megismerjük. Ára 85 lej, vidékre portóval 95 lej, utánvételt 105 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

Borzalmas gyilkosság a budapesti Augusztá-telepen

A szerelmes sirásó meggyilkolta vadházastársát

Budapest, január 4.

Borzalmas gyilkosság történt vasárnap éjszaka az Augusztá-telepen, ahol Kőszegi Károly negyvenhét éves sirásó hosszabb idő óta együtt élt Szapányi Julia negyvennyolcéves napszámosnővel.

Néhány nappal ezelőtt a vadházastársak összeszólalkoztak, aminek következtében az asszony külön ment lakni. A sirásó tegnap megjelent Szapányi Julia lakásán és kérte, hogy térjen hozzá

vissza, mert nem tud egyedül élni.

Az asszony ezt megtagadta, mire a sirásó baltát ragadott és a szerencsétlen nő nyakára sujtott le, majd egy késsel még össze is szurkálta.

A sikoltozásra a szomszédok beszaladtak és lefogták a dühöngő embert. Szapányi Juliával pedig az előhívott mentők elindultak a Rókus-kórház felé, mire azonban odaértek vele, kiszemvedett.

Ismét elmergésedett a helyzet Mandzsuriában

A japánok megszállták Csingtaut és kihirdették az ostromállapotot

London, január 4.

A mandzsuriai helyzet a Csingtau körül lejátszódó események miatt ismét elmergésedett.

A japán csapatok Csangszüliang tábornok visszavonulása után a várost azonnal megszállták, a kínai hadseregéből ottmaradt őrséget lefegyverezték és internálták és a polgári lakosságtól is beszedtek mindenféle fegyvert és lőszert.

Az okkupáció sikeres végrehajtása után a japánok kihirdették az ostromállapotot. A

hadügyminisztérium utasítására Csingtau mellé újabb 40 japán bombavető repülőgép érkezett.

Csingtau feladása Pekingben óriási meglepetést váltott ki. Annál is inkább, mert az a meggyőződés alakult ki, hogy Csangszüliang tábornok ellentállás nélkül vona ki csapatait. A pekingi egyetem diákjai Csingtau feladásának hírére zajos tüntetést rendeztek követelték, hogy a kormány adja fel a taktikázást és azonnal üzenje meg a háborút Japánnak.

Tudja Ön miért...

JELKEPE A
TISZTASÁGNAK

millió nő óhajtja
ugyan azt a szappant?

Millió nő óhajtja a Cadum szappant. Ez tény. De mi ennek a jelentős óhajnak az oka? Az, hogy a Cadum szappan kielégíti a legkényesebb igényeket is. És pedig évtizedek óta. Nem bizonyítéka ez az ő elsőrendű minőségének?

Tegyen asszonyom tehát próbát, hogyha millió személy meg van a Cadummal elégedve, megvagyunk arról győződve, hogy Ön is az lesz.

Cadum gyengéden felfrissíti az arcszínt. Ez egy olyan tiszta és finom szappan, hogy az anyák teljes bizalommal használják gyermekeik részére. Illata lágy és kellemes.

Kemény és tartósságánál fogva a Cadum rendkívül gazdaságos. Egy gondos szárítás minden csepp nedvességtől mentesítette. A gyártása annyira modern és higiénikus, hogy senki mástól érintve nem lesz az Ön kezén kívül

Egy szilárd szappan,
melynek utolsó részecskéje is kihasználható.

Cadum szappan

AZ UJÉV UTÁNI POLITIKAI HOROSZKOP

Bukarest kormányt szeretne bukztatni...

Nálunk minden rendben van — mondja Jorga. Argetoianu felfelé szerezne bukztatni Jorgát. Február 15 a végzetes dátum. Mit keres Argetoianu külföldön. Aláír egy Goga-kormányról

Bukarest, január 4.

Ducának, a liberális párt főnökének szenzációs deklarációja áll a belpolitikai élet érdeklődésének középpontjában. Duca nyilatkozatában, — a mint azt lapunk legutolsó számában megírtuk, — újabb vehemens támadást intéz a Jorga-Argetoianu-kormány ellen és újból határozottan leszögezi, hogy a mai káoszról csak egyetlen kivezető út létezik:

alkotmányos és parlamentáris kormány kell, hogy átoegye a mai szakértőkből álló és álpárlamentáriszmasra támaszkodó kormány helyét.

Duca nyilatkozata óriási feltűnést keltett a bukaresti politikai körökben, mivel a nyilatkozatában, teljesen eltérőleg az eddigi megnyilatkozásaitól,

a liberális párt elnöke ez alkalommal nem követeli saját pártja részére a kormányhatalmat, igenis pártkormányra van szükség, — mondja a liberális főnök, — de nem említi, hogy melyik pártot tartja a kormányzásra alkalmasnak.

Bukaresti politikai körökben nem tartják véletlennek Duca nyilatkozatának ezt a részét. Tisztában vannak azzal, hogy Duca szándékkal fogalmazta így újévi deklarációját és, hogy miért történt ez, annak az alábbiakban adják magyarázatát:

BUKARESTI ALHIREK EGY ÚJ
GOGA-KORMÁNYRÓL

Még Duca nyilatkozatának megjelenése előtt, az összes jól informált politikai körökben az a hír kelt szárnyra, hogy a Jorga-kormány napjai megvannak számlálva és egy Goga-kormány veszi át Jorga örökét. Ez a hír, — a mely, mint említettük, már több nap óta kering a fővárosban, — óriási feltűnést keltett és még a legjobban beavatott politikuskok is tanácsalanul szegeztek egymásnak az alábbi kérdéseket:

Goga.

— Milyen pártot reprezentálna Goga? A néppártot, Averescu marsall nélkül? Vagy pedig Goga szintén egy tekintély-kormányt alakítana, mint Jorga? És mi volna az új kormányban Argetoianu szerepe? És mi történne a parlamenttel? Hát lehetséges a mai zavaros időkben egy új választás? És ha Goga a jelenlegi parlamenttel akarja dolgozni, nem volna kitéve állandóan a bizalmatlansági szavazatnak? Vagy talán Goga vállalkozna egy új választás levezetésére? De hiszen a mai időkben a régi Goga-rendszerű választás elképzelhetetlen, tehát mi következhetik ezután?

És amikor még a legjobban hozzáértő politikusok is tanácsalanul állottak a kérdés-özlönnel szemben, jelent meg Duca nyilatkozata, amely a sorok között mintha tápot akart volna adni az új Goga-kormány kombinációknak.

SCRUTATOR HOROSZKOPJA:
FEBRUAR 15 — A VÉGZETES
DÁTUM

Scrutator, a legjobban informált román politikai riporter, az alábbiakban látja a közeljövő belpolitikai eseményeit.

— Február 15-ig el kell dőlnie a nagy csatának. Ugyanis ezen dátumig Argetoianu már befejezte külföldi turáját és tisztában van azzal, hogy Argetoianu a konverziós javaslatát, mely ma már a Jorga-kormány megmaradásának, vagy bukásának fordulópontja lett, végre tudja-e hajtani.

Február 15-ig az ellenzéki pártok is végleg elhatározzák, hogy vajjon hajlandók-e a konverziós javaslatot támogatni.

A jelen pillanatban még az a helyzet, hogy sem a liberálisok, — em a nemzeti pártok — nem járultak hozzá Argetoianu konverziós javaslatához. Sőt még a Vlad-liga párt is ellenzékre vonult a javaslatl szemben.

Február 15-én a liberális párt minden valószínűség szerint a legélesebb harcot indítja meg a Jorga-Argetoianu-kormány ellen és ekkor fog eldőlni, hogy melyik párt kerül uralomra.

Ha a liberálisok vállalni akarják a mostani felelősségteljes időkben a kormányzást, a nemzeti parasztpárt egész valószínűleg támogatni fogja a liberálisokat eme törekvésükben, csupán azért, hogy a diktatura-szinezeti „szakértő” kormány helyett végre újra alkot-

mányos szellem vonuljon be a parlamentbe és újra pártkormány jusson az ország élére.

MIÉRT MENT ARGETOIANU
KÜLFÖLDRE?

Mint ismeretes, Argetoianu sorra járja a nagy külföldi metropolisokat és senki előtt sem titok, hogy a pénzügyminiszter ez alkalommal pénzért ment ki külföldre. Mielőtt Argetoianu elhagyta volna Bukarestet, kijelentette, hogy körülbelül két milliárdos sürgős kifizetni valója van, mivel az elmaradt nyugdíjak, a hónapok óta nem teljesített állami tiszt-

Argetoianu viselői fizetések, körülbelül ilyen összegre rugnak. Argetoianu tehát: kiment külföldre, hogy ezt a pénzt megszerezze. Nem lehet még tudni, hogy kölcsön formájában kéri-e ezt az összeget, vagy pedig a már kész szeszmonopóliumot akarja a külföldön plesszirozni. De az bizonyos.

Bármilyen sikerrel vagy fiaskóval is térne vissza Argetoianu, visszatérése után azonnal át fogja alakítani a kormányt. Bukarestben már napok óta tárgyalják az új kormány-kombinációk lehetőségeit.

Arról beszélnek, hogy Lupu doktor, Goga és Bratianu György lépnének be miniszterként az Argetoianu-kormányba.

Nagyon jellemző, hogy minden kombinációk ma már szinte nem is számolnak azzal, hogy nem Argetoianu, hanem Jorga a miniszterelnök. Nagyon jól informált helyről arról is értesültünk, hogy Argetoianu visszatérése után véglegesen tisztázni akarja Jorga helyzetét is.

— Jorgát e kormány éléről nem Bratianu lehet eltávolítani, — mondta Argetoianu, — azonban erre nincs is szükség Jorga tárcanélküli miniszterelnökké lesz az új kormányformában.

És ez az ötlet nagyon jellemző Argetoianura, aki valami hihetetlen rugalmassággal még mindig megtalálta a legnehezebb problémák orvosát is.

Ha Jorgát nem tudja eltávolítani a kor-

mány éléről, címzetes miniszterelnökké nevezet ki és ezzel kielégítve Jorga hiúságát, most már egyedül, a saját feje után vezetheti a kormányt.

AHOGYAN JORGA LÁTJA A
BELPOLITIKAI HELYZETET

A Berliner Tageblatt tudósítója fekereste Jorga miniszterelnököt és az alábbi, nagyon jellemző választ kapta kérdéseire: A belpolitikai helyzetről nyilatkozott a román kormány-elnök:

— Az ellenzék? Alig lehet nálunk ilyesmiről szó. Az összes ellenzéki támadások hasonlítanak egy pohár vízben lezajló viharhoz... Mint a gyermek, akik a vizet paskolják. Itt nálunk minden a legjobb rendben van. A termés nagyszerű volt. Sőt szinte túlzottan jó termésünk volt. Mondom, nálunk minden rendben van...

Ime, Jorga miniszterelnök így látja a belpolitikai helyzetet. A közeljövő meg fogja mutatni, hogy Jorgának, vagy Argetoianunak volt-e igaza?

f. a.

Mit lehet rabolni egy bankból 1932-ben?

Bukarest, január 4.

Ma éjszaka a Lipeani-utcában levő Eftimiu-bankba betörők hatoltak be, akik felfeszítették a pénztárszekrényeket, de azokban összesen csak 2 ezer lej találtak. A betörők, akik a legmodernebb eszközökkel dolgoztak, még nem kerültek kézre.

Mária királyné Bukarestben

Bukarest, január 4.

Mária özvegy királyné Ileana főhercegnő és Hasburg Anton főherceg kíséretében, vasárnap este különvonattal Bukarestbe érkezett. Hírek szerint úgy Mária királyné, mint Ileana és Anton főherceg hosszabb ideig maradnak Bukarestben.

Szerkesztői üzenetek

Ibolya. A bosszu, — amint saját bőrén is tapasztalhatja, — megbosszulja magát. Látja, most itt áll egy kínos szituáció kelles közepében. A helyzet azonban nem reménytelen, mert Önnek most nincsen más teendője, mint újra megkérni a leányt. Ezuttal azonban komolyan, visszavonhatatlanul és végérvényesen. Nehogy ismét gondoljon egyet és közben megkérje a kezét — egy harmadik ideálnak! Erzsébetváros. A beküldött helyreigazítás szövege és hangja nem felel meg a sajtótörvény rendelkezésének, s e miatt jelen formájában nem közölhetjük.

Gróf Bethlen György másfélórás beszámolója a Magyar Párt parlamenti küzdelmeiről

Az ifju csoport fellépése a kolozsvári magyarpárti tagozat közgyűlésén

Kolozsvár, január hó 4. Felfokozott várakozás előzte meg a Magyar Párt kolozsvári tagozatának vasárnapi tisztújító közgyűlését. A szokásos arányokat messze meghaladó érdeklődés elősorban gróf Bethlen György magyar-párti elnök bejelentett ex-
pozéjának szólott, amely országos eseményé avatta a kolozsvári párttagozat gyűlését. Bethlen gróf mint Kolozsvár parlamenti képviselője tartott beszámolót, de az, amit mondott, szólott egész Románia kisebbségi magyarságának és azon is tud az ország többi kisebbségeinek és a román közvéleménynek is.

A „KÉK GOMBOSTUFEJ”

A másik körülmény, amely miatt a hallgatóság zsufolásig töltötte meg az iparosgyűlést, intern jellegű ugyan, de országos relációkban is figyelemreméltó kezdeményezésnek ígérkezik a fiatalabb generációnak az aktív kisebbségi politikába való bevonulása terén. A 30 évesek körében ugyanis már hosszabb ideje mozgalom indult meg az erők felfrissítése és a munka tempójának gyorsítása érdekében. A Magyar Párt vezetőségével folytatott tárgyalások során sikerült is kielégítő megoldást találni az ifju-

Bethlen György gróf expozéja

Ezután gróf Bethlen György tartotta meg nagy érdeklődéssel várt politikai beszámolóját a legutóbbi választások óta kifejtett parlamenti tevékenységről.

Hogy milyenek voltak a választások? — mondotta — mindenki tudja. Különösen a Székelyföldön tiptórtak végig a magyar nép szabad akaratának megnyilatkozását és így egészen más eredményeket hoztak ki hivatalosan, mint amilyenek a valóság szerint voltak. Mégis az elmúlt választások eredménye a magyar fajhűség és fajszeretet diadala volt egy olyan rendszerrel szemben, amely már 13 éve hamisítja meg az ország közvéleményét. Tudják ezt a többi pártok is és az előző kormány alatt folyó tárgyalások a mai lehetetlen választási törvény reformálása érdekében. De amikor országos viszonylatban már mindenki megegyezett a tiszta arányosságú választások szükségességében, előállottak az erdélyi románok és agglányukat fejezték ki, hogy a tiszta arányosság elve mellett a vegyeslakosságú területeken a román pártok érvényesülési lehetősége nagyon kedvezőtlen lenne. Ezért ezután addig halogatták a kérdés megoldását, amíg a parlamentet feloszlatták és az új választások.

Új közigazgatási szörnyszülött készül

— De rövidesen jött a család. Már az első iskolai törvényről, az érettségi javaslat tárgyalásánál

Jorga az ellenzék kifogásaira rögtön meghátrált és az eredetileg kedvezőbb megfogalmazású javaslatból olyan törvényt left, amely az Anghelescu-féle törvényről is rosszabb.

És amikor ezt szóvá tettük, a többség még annyi fáradságot sem vett magának, hogy alaposabban foglalkozzék a kérdéssel és azon csodálkozott, hogy miért nem vagyunk megelégedve a törvénnyel.

A felirati vita során a Magyar Párt mindig türelmes volt és kijelentette, hogy a gazdasági és szociális helyzet könnyítésére irányuló helyes kezdeményezéseket támogatni hajlandó, ha nem is azonosítja magát a kormány egész politikájával. Jött azután a közigazgatási törvény módosítása, a választott községi tanácsok feloszlata és interimbizottságok kinevezése a kisebbségek számarányára való tekintet nélkül. De ez még nem elég. Az összes eddigi kormányok divatos szokását követve a közeljövőre a közigazgatási

sági garnitúra foglalkoztatására. Csak-hogy

a tiszta szándékú és becsületes akarású fiatalok közé valahogyan befurakodott egy 15–20 tagú hangos csoport, amely a „kék gombostüfej” zavaros mellékzengesü jelvénye alatt meglehetősen gyanús és homályos célokra akarta felhasználni a magyar szívet és lélekkel, csakis magyar érdekekért dolgozni akaró fiatalokat.

Ez a kis agresszív csoport majdnem hatrányba fullasztotta a vasárnapi közgyűlést egy személyi hajszára szerencsétlen felidézésével, de a józan elemek átlátták a szítást és a „kék gombostüfej” kétes lovagjai csufos vereséget szenvedtek.

Az izgalmas lefolyású közgyűlést dr. Török Bálint alelnök nyitotta meg, majd Hantos Gyula előterjesztette a póttagozat évi jelentését, amely a sérelmek özönéből azt a tanulságot vonja le, hogy a szerencsétlen bekeszerződésnek szelleméből származó bajok mellett a kisebbségi sorban élő magyarságot az is szakadék szélére taszította, hogy

csak a teherviselésnél veszik túlságosan is figyelembe a kisebbségeket, de a jogoknál annál kevésbé.

Cseh József a magyarság egységének megbontására irányuló bukaresti pártalakulásról emlékezett meg.

kon éppen azok a pártok jártak a legrosszabbul, akik meghusították a választójogi reformot.

Amikor a Jorga kormány bemutatkozott, a Magyar Párt a választási tanulságok ellenére érintkezésbe lépett a miniszterelnökkel és aziránt kért tájékoztatást, igazak-e azok a hírek, amelyek szerint Jorga szakítani akar az előző kormány kisebbségi politikájával és hogy ránk nézve kedvező szándékai vannak? Akkor erről nem lehetett nyilvánosan beszélni, mert ha az új kormánynak csakugyan jó szándékai volnának, azoknak időelőtti publikálása feltétlenül fellármázta volna a túlzó sovén körök ellenzését.

Jorga akkoriban csakugyan kedvező és viszonylag meglepően szimpatikus kijelentéseket tett a kisebbségi iskolák ügyében és más fontos kérdésekben. A miniszterelnök olyan álláspontot foglalt el, hogy ha annak csak egy kis része is valóra válik, lényeges javulás állott volna be a kisebbségek helyzetében.

Ezért volt a Magyar Párt olyan tartózkodó a parlament nyári ülésszakának kezdetén.

törvény újabb reformját igéri a Jorga-kormány. Nem sok reményünk lehet arra, hogy az új törvényben az önkormányzás valódi gondolata érvényesüljön. Az eddigi hírek szerint az egész ország rovására olyan újítást akarnak bevezetni, amely a városokat és községeket rangosztályokba szorozza.

Bukarest javára, amely amugy is magába szívja az ország összes gazdasági életnedvét, valósággal jobbgyközségekké akarják degradálni a többi városokat és községeket.

amelveket arra akarnak kötelezni, hogy jövedelmek 5 százalékát a fővárosnak szolgáltatassák be.

A KONVERZIÓ MÁSİK OL-DALA

Általános megütközés fogadta ezt a bejelentést, amely után Bethlen gróf az aktuális gazdasági kérdésekről beszélt és többek között ezeket mondotta:

— A mai helyzet tarthatatlan és valamit tenni kell. Ezért járult hozzá elvben a Magyar Párt a mezőgazdasági adósságok konvertálásához. De meg kell állapítani, hogy a javaslat az eredeti megszövegezésében megalapozatlan és veszede-

A megoldásnak általános szempontból kell történnie. Nem lenne igazságos, hogy a polgárságnak csak egy részét segítsék meg és ugyanezzel a másik részt romlásba taszítsák.

Ha első látásra nem is népszerű, de a Magyar Pártnak szem előtt kell tartania a hitelezők és betétesek érdekeit is, nehogy az a többmilliárdos nemzeti vagyon, amely még meg van, elkalodljék. Csak egy példát emlíünk meg.

A fiókokkal együtt 278 falusi szövetke-

zetünk van, százezer taggal, akinek túlnyomó része falusi kisgazda. A szövetkezetekbe befektetett üzletrészek értéke mintegy 35 millió, a betétek összege pedig 300–330 millió, amely odavész, ha csak az adóson segítenek.

A gazdátársadalom segítségével a neki hitelező iparos és kereskedő kerülhet ugyanabba a bajba, ezért ezeket a rétegeket sem lehet védelem nélkül hagyni. És még egy komoly kívánságunk van a konverzióval kapcsolatban. Az, hogy a segélyakciónak ne csak a terheit hárítsák a magyarságra, hanem az előnyeit is.

Az áldozati költségvetéssel foglalkozott ezután gróf Bethlen György, a kongrua és az egyházi segélyösszegek irgalmatlan csökkentésének szempontjából, a hol

több szempontból is súlyos sérelem érte a kisebbségi egyházakat, holott azok alapvetően az állam vette el az agrárreformmal.

A nyugdíjasok kálváriájának ismertetése után Bethlen gróf így folytatta nagyszabású beszédét:

— Tetemre kell hívunk az elmúlt 13 év kormányrendszereit és sovíniszta gazdasági politikáját, amely egyik főoka annak, hogy a magyarság közül is sok ember a kommunizmus karjaiba vetette magát, olyan elemek, amelyek egyébként ezt sohasem tették volna meg. Ugyanekkor a legélesebben tiltakoznunk kell az ellen, hogy a mostani nehéz helyzetet ürügyül használják fel a magyarság további fokozott kiemmelzésére. A magyarság évezredek építőmunkájával és az új

Megszólal a leépített tisztviselő

Már nem tudni pontosan, hogy hol kezdődött el, de tény az, hogy valahoi elindították a jelszót: leépíteni a női munkásokat! Nem igen lehetett felelőssége tudatában az, aki ezt az ötletet felvetette. Az „ötlet” azonban helyenkint már is talajra talált, amint ezt az alábbi levél is bizonyítja, amelyet Sepsiszentgyörgyről hozott a posta a szerkesztőségünknek. Sepsiszentgyörgyön ugylászik, már a gyakorlatba is átment a „kitűnő idea”.

Ime:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Kérem, szíveskedjék alábbi soraimnak helyet adni:

Az iparvállalatok, bankok, biztosító-társaságok nagyrésze kiadta a jelszót: elbocsátani az összes női tisztviselőket! A nők menjenek vissza a családba és — amiként régen volt — ismét csak férfiak dolgozzanak a hivatalokban.

A gondolat csakugyan szép, hiszen a leánynak csakugyan az otthonában van a helye és százszor boldogabb volt a kor, amikor még nem kellett „zon a pályán járnia, amely otthonán kívül nyílik. Sokan vannak, akik szívesen megfognák most is a fakanál nyelét, ha volna mit kaparni vele.

Ma a lányok háromnegyed része nem

meg férjhez, mert nem is mehet, mert nincs kihez mennie. Magára vállalta tehát kevés pénzért azt a munkát, amiért egy férfi öt-hatszorostul kapja az fizetésének, csak azért, hogy legyen valami, amivel szerényen fenntartsa magát.

És most ezt a kis munkalehetőséget is meg akarják tagadni tőlük. Mi lesz ezekkel a lányokkal, akiknek legnagyobb része szüleit, kis testvéreit is tartja! Nem gondolják a vállalatok, hogy sokkal emberségesebb volna úgy takarékoskodni, hogy ahelyett, hogy három ezer lejes fizetési leányokat elbocsátssanak, a 15–20.000 lejes férfi-fizetéseket csökkentésük három ezer lejre? Nem fognak tudni úgy reprezentálni, igaz, de hiszen fontos az, hogy ma reprezentáljunk olyan áron, hogy másoktól megtagadjuk a létminimumot?

Még egy dologra szeretnék rámutatni. Teljesen igazuk van a vállalatoknak abban, amikor azt nézik, hogy te családos embereket tegyenek ki az utcára. De azt figyelmen kívül hagyják, hogy hány gyermektelen tisztviselő van, aki huzza a nagy fizetést csak azért, hogy dologtalan feleségének nyugodt életet biztosítson. Miért kell különbnek lennie ennek a nőnek, mint annak a szegény hivatalnok-leánynak, aki egyebet nem akar, csak dolgozni a megélhetésért. Miért kell annyi dolgozó leányt kidobni az utcára, csak azért, hogy a

keretek között is megmutatott képességeivel bőségesen megszerezte magának azt a bizonyítványt, amelynek alapján nem türelmet és elnézést kérünk, hanem jogokat követelünk.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Balázs István kisgazda szólalt fel, majd Muntzán István javaslatára a közgyűlés utasította a pártvezetőséget, hogy járjon el a kisebbségi vállalatoknál és akadályozza meg a kisebbségi egzisztenciák további leépítését. Ennél a kérdésnél keletkezett az első kisebb vihar, amikor a felszólalók,

névszerint is megnevezték azokat a cégeket, amelyek minden komoly indok nélkül télviz idején az utcára dobták a kisfizetési alkalmazottak egy részét a helyett, hogy a nagyfizetéseket építőnek le az egyensúly megőrzéséért.

Ezután került sor az izgalmas tisztújításra. A tagozat elnöke egyhangulag dr. Vársárhelyi János helyettes püspököt választották meg, aki méltatta a 30 éves munkára jelentkezését. Programja befelé a teljes vélemény szabadság, kifelé az egyesség, fegyelem és tisztesség.

A vihar már a jelölőbizottság kiküldése körül kezdett jelentkezni, majd elementáris erővel robbant ki az alelnöki tisztség betöltésénél.

A „kék gombostüfej”-csoport vezérszónoka, Vass András követelte dr. Zágonyi István visszalépését azon a címen, hogy mint a kommercializált villamosmű igazgatósági tagja cserben hagyta a magyar érdekeket a saját egyéni érdekeitért.

Ebből a javaslatból nagy tumultus keletkezett, majd amikor dr. Péterffy Jenő tiltakozott a fellépés ellen, majdnem tettelegességre került a sor. A rendet végül mégis sikerült helyreállítani és a közgyűlés névszerinti szavazással dr. Zágonyi István megválasztott alelnöknek jelentette ki. A tisztikar további részét minden incidens nélkül választották meg, miután abban a fiatal garnitúra komoly elemei megfelelő képviselőkhöz jutottak.

Bányai Ernő

nagyfizetési tisztviselő feleségének ezután is meg legyen a szakácsnője és a két szobaleánya és annál jobban lenézhesse a dolgozó lányt?

Az sem jutott eszükbe, hogy a jó István nemcsak a férfit, hanem a nőt is embernek teremtette, akinek éppolyan joga van az élethez. Ha viszont azt akarják, hogy a nő maradjon a családban, akkor gondoskodjanak házassághoz való férfiakról. Ha ez meglesz, akkor a nők maguktól fognak kivonulni a hivatalokból.

Egy leépített tisztviselő.

Most már a francia radikálisok követelik, hogy Franciaország mondjon le a jóvátételekről

Páris, január 4.

A francia radikálisok lapja tegnap fel-tűnést keltő vezércikkben foglalkozott a jóvátéti kérdéssel. A lap egyenesen felszólítja a kormányt, mondjon le a jóvátéti követelésekről és ezáltal szabaddítsa meg a világot attól a súlyos nyomástól, amely ránehezedik. Ha ez megtörténik — írja a radikálisok lapja — akkor meg fognak szünni azok a francia-ellenes mozgalmak is, amely az „aranyhalmozás” miatt világszerte észlelhetők. Ehez csak egy bátor politikus kell — fejezi be a cikk —, aki meg meri tenni a kezdő lépést.

A francia külügyi hivatal egyik osztályfőnöke egyébként tegnap Londonba utazott, hogy ott előkészítse Laval útját, aki a jövő vasárnap meglátogatja MacDonaldot.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungsjahr 1874)
ist die politisch führende
Stimme der deutschen
Volksgemeinschaft in
Rumänien. Das beste
Nachrichtenblatt und
das werbeeffiziente
Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin-Maria-Straße 25.

Ne borotvapengét

kérjen hanem
követelje

vezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Közgazdaság

GHICA FENN, ARGETOIANU LENN

Irtá:
Halász
Sándor

Az állampasutaknak nagyon rosszul megy. Alig van már forgalmuk. Vajjon nem fenn-tartásuk és szükségességük igazolására utaznak annyit a miniszterek? Folyton uton vannak. Átvették a pigécek szerepét.

Ahány vonat, legalább annyi diplomata utazik. Nyüzsgőnek, mozognak, lótnak és futnak, mint akik nem lelik helyüket.

Talán tényleg nem lelik helyüket? Argetoianu most utazott el Nápollyon át Rómába, Ghica csomagol és Varsó felé igyekszik. Az egyik délnek, a másik északnak. Az egyik a középeurópai fascizmus, a másik a nyugateurópai imperializmus felé mosolyog. A jobb nem tudja, mit csinál a bal. Argetoianu nem akarja észrevenni, hogy mit csinál Ghica és Ghica nem látja, hogy merre bóköl Argetoianu.

Átcsoportosítások vannak. Ne méltóztassék megjegyezni: nincs háborus peszedelem, csak mindenki attól fél, hogy elpeszti a háborút. Saint-Germainben, Versaillesben és Trianonban nem dönt el a háború sorsa: ott csak fegyverszünetet kötöttünk. Karddal és gránáttal, lángvetővel és tankkal nem bírtuk tovább, tehát megengedjünk szépen, hogy ezentúl buzával és kávéval, gyapottal és petróleummal öljük egymást, — a míg lehet. Felkivánczol a háborús frazeológia: „a végső diadal.”

Ez itt, amiben vagyunk, ez a „végső diadal.” Széttört tagokkal, elpetyhüdt izmokkal, nyúladozó szájjal és bambán kidülledt szemekkel valamennyien a deresen: ime a „végső diadal.”

Az élet fájának „levelei lehullottak” és, mert csupaszon és pucéron itt didergünk valamennyien, kelet és nyugat, észak és dél, a fagyos januári nap alatt, most már hazamehetünk. A dorni remelének mégis igaza volt. Mire az emberi élet minden hajtszásának minden levele földre zizegett, haza mehetünk. Felégetett, felporzelt, kifosztott és leszegényített házuk vár.

Ez a harc — ez itt a végső. Ez, amiért most Argetoianu Rómába és Ghica Varsóba szaladt. Az utójáték! A legutolsó játék!

Ha sikerül: pége, ha nem, akkor is pége. A miniszter-látogatások kommunikéi köteleket tesznek már ki. Brüning kezdte, Laval folytatta, MacDonald, Stimson, Mellon, Gandhi és Grandi utánuk csinálta. Curtiusról ne felejtkezzünk és Briandról sem. Ezek a nagy bolygók voltak. A nagy bolyongó! Pályájukat lefutották. Most már a kis bolygók és bolyongók robognak az expresszeken.

Sürgős! A leveses tálnál, a pecsenye osztásánál ott kell lenni. A deszerthez, aki érkezik, annak állja felkophat.

Pedig pompás nagy falatokról van szó: a középeurópai blokkról és a keleteurópai blokkról. Az új ántantokról van szó, amelyekhez szegődni kell, mint ahogyan Szent Mihály napján, hajdani békeben, béres szegődött az urasághoz. És dönteni kell. El kell dönteni, ki adja a nagyobb komenciót, a szebb és tágasabb lakást, a jobb és barátságosabb módort.

Nem is olyan könnyű feladat. Mindakettőt igér és nagyot szaval, mint kőtyagos polgárnak képviselőjelölt az urna előtt, ahogyan szaval. Nagy kérdés: ki hogyan csap be, ki mennyire felejtí szavát?

Szegődünk Közép-Európához, ahhoz az egységhez, amely a fascizmus neve alatt alakítja meg a maga reakciós szövetségét, avagy szegődünk ahhoz a félhez, amely az arany mindenhatóságának szolgálatában a polgári imperializmust és abszolutizmust akarja zászlajára írni. A középeurópai blokkban Németország, Ausztria és Olaszország tömörülnek Hitler, Pfrimer és Mussolini vezénylete alatt, a keleteurópai szolgahadseregbe a kisántánton felül most edesgetik be a lengyel birodalmat, hogy tágluljon a front és erősödjék a szercezet.

És a kis bolygók nem tudják: hova okságos most „beugródni?”

Oda kellene állani, ahová a jövőendő sikere húzódik, de ki tudja, kit öl majd keblére a siker?

E percben és egyelőre még csak Románia és Magyarország tapogatódnak.

Benes barátságos nyilatkozata Magyarországot a kiszélesülő kisántántha invitálja, ugyanazt a Magyarországot, amely fejt és eszt, Bethlen grófot, a kisántánthi Románia királyának látogatására Temesvárra küldte és ugyanazt a Magyarországot, amely a fascista Olaszországgal éve óta testőriesülő viszony-

kapcsolatokat — mélyít.

És Románia is utat keres. A francia imperializmus vazallus-szövetségéhez, Varsóhoz küldötte Ghicát és szinte ugyanazon napon, a fascizmus valóságos Rómájába menesztelte Argetoianut.

Ilyen érdekes és ilyen boszorkányosan fejtegetésre állított, mint ma, a külpolitika sohasem volt.

Franciaországnak nem maradt szövetségese. A híres nagy ántantból még a háború során kihullott a hatalmas Oroszország, e nyáron végleg kiesett a barát-Anglia és most, a Laval látogatása, kicsapta a szövetségből az utolsó tagot: Amerikát is. Franciaország ma egyedül áll a világban és a világ-politikában. Nincs katonai és nincs gazdasági és nincs politikai szövetségese. Valamit tennie kell. Valahonnan valakit hirtelen, mert a középeurópai fascizta-blokk fenyegeti Európában és az orosz-kínai szovjet-blokk Ázsiában. A három állam-egységből összerakott kis ántant nem elég: most hívja bele Lengyelországot, most edesgeti Magyarországot. Egész rövidesen Bulgária és az amugy is hajlamos Görögország követezik. Lengyelországgal már ötven millió ember! A balkáni további tagokkal még egy néhány millió! Kell a sok ember, a sok föld

Február 21-én tartja évi rendes közgyűlését a Nemzeti Bank

A december végi fedezések miatt a kereskedelmi váltótárca közel 30 millióval esett — Egy hét alatt 120 millióval csökkent a bel-földi devizaállomány — A Nemzeti Bank tovább szaporítja az aranyfedezetet — Svájc bankjegyfedezete százötvennyolc százalékkal elérte a rekordot

Bukarest, január 4.

A román Nemzeti Bank ma tette közzé mérlegzárás előtti utolsó heti kimutatását. A Nemzeti Bank kimutatásának adatai azt látszanak igazolni, hogy a belföldi pénzpiac nagy előkészületeket tett az évvégi esedékségek fedezésére, ugyanakkor pedig igyekezett a Nemzeti Bankkal szemben fennálló lejáratot törleszteni.

Egy hét leforgása alatt tehát december 19 és 26-ig

a passzív tételben szereplő folyószámla és látra szóló betétek összege mintegy 656 millió lejjel csökkent.

Ez a csökkenés igazolja azt, hogy a vállalatok és magánintézmények jelentősen igénybe vették a Nemzeti Banknál levő folyószámláikat és betéteiket. A Nemzeti Bank aktív tételei között szereplő kereskedelmi váltótárca egy hét leforgása alatt közel 35 millió lejjel lett kisebb. Ez azt jelenti, hogy közvetlenül az év letelte előtt egy héttel 36 millió lejt fizettek vissza a Nemzeti Banknak a belföldi piac számára folyósított visszlezámítási hitelek.

Érdekes tünet, hogy a karácsony előtti héten,

a deviza fedezet 646 millióról 526 millióra esett, ami közel 120 millió csökkenést jelent.

Ennek a jelentős devizacsökkenésnek az a magyarázata, hogy a belföldi ipar és kereskedelem külföldi esedékségeit idegen valutában fizette, ami nagyarányu valuta kivonásokat hozott maga után. Ha a kivitelt normális mederben haladt volna, úgy a Nemzeti Bank csökkenő devizastokkját könnyű szerezni utánpótlhatta volna. A karácsonyi ünnepek előtt azonban a kivitelt teljesen megszünt, úgy, hogy a deviza utánpótlás hiányzott. A jelentős deviza elvonások ellenére is a bankjegyfedezet 34-ről 34,33 százalékosra emelkedett. Ez a 33 tized százalékos emelkedés a Nemzeti Bank legújabb aranyvásárlásában lelt magyarázatát.

A pénzpiac fontos eseménye lesz a Nemzeti Bank 1932 évi rendes közgyűlése, amelyet február 15-ére hívtak össze.

A Nemzeti Bank közgyűlései meghívójának napirendje, amelyet ma fognak közzé tenni, többek között a következő pon-

tes fogyasztó, a sok azonos érdek. Kecsegtető és felajánlott előnyöket is ér ez a szövekezés. És ugyanígy pártalan és tévelygő a megkínzott Németország, a megrokkant Olaszország és a csontjág lerágott Ausztria. Ezek is összefognak és ezek is bajtársakat keresnek. Ezek is edesgetnek bennünket és a többieket, a kiknek hovatarozandósága ebben az utolsó játékban az utolsó titokkártya.

Ilyen érdekes és ilyen boszorkányosan fejtegetésre állított, mint ma, a külpolitika még sohasem volt.

A finálé irama ez!

Mielőtt a függöny összemegy, még egy kísérlet. Egy háborus szakadár kísérlet, azzal a reménnyel, hátha ebből a szembenállásból születik meg a béke. Mert most már békülni kell. Most már mindenki győzött, mindenki felett, most már senkinek semmije, se égen, se földön, se nyíltan, se dugaszban: most már békülni muszáj.

Most már nem a hatalomról, most már a rendről van szó. A gazdaságrend szerlechlott cserepeit kell összeragasztani, mert mindenki vallya — és mindenki már nem is szégyeli, tehát bevallja — hogy a gazdasági rend is Völlrefret kapott. Az elkülönült nemzeti államok cserép-darabjai párhuzal keresik most, az illő és hozzáillő darabot, a ki-egészítő kart és jobb kezét, amely ahhoz a sorozatos balkezességhez, amellyel 1914. augusztus negyediké óta a világ politikáját és főként gazdaság-politikáját csinálták, nagyon kell.

Gazdasági államszövetségek vannak most alakulóban. A him keresi a nőstényt és az asszony a maga férjijére pálygik. Az elzárt agrár és elzárt iparral akar egyesülni és a

tok szerepelnek. Új tagokat választanak a vezetőségben C. I. Baicoianu, P. Poruliu, Costin Stoicescu adminisztrátorok és Georgescu ellenőr helyébe, akiknek megbízatásuk december 31-én lejár.

Érdekesnek tartjuk ezzel kapcsolatban megemlíteni, hogy a többi európai államok jegybankjai is súlyos megpróbáltatásoknak vannak kitéve, az évvégi esedékségek miatt, a Reichsbank december 23-án megjelent utolsó kimutatása szerint a német bankjegyforgalom egy hét alatt 26 millió márkával esett. Az Egyesült Államok jegybankjainak a Federal Reserve Bank kimutatása alig fél-millió dollár bankjegyszaporulatot mutat ki.

Legkedvezőbb a helyzete Svájcban. A nemzeti bank decembervégi kimutatása szerint Svájc bankjegyfedezete 158 százalékot tesz ki, amely rekordnak mondható, tekintve, hogy az összes európai államok fedezeténél nagyobb.

A bankjegyfedezet ily nagyarányu fel-duzzadása a Svájcha menekült külföldi betéteknek tulajdonítható. Ezek között Románia is jelentős summákkal szerepel. (s. m.)

Jön a dohánybevéltás!

Kolozsvár, január hó 4.

Ennek a hónapnak a folyamán az állami dohánybevéltó hivatalok meg kell kezdjék az 1931 évi termés átvételét. Arról, hogy a termelőkre nézve ez mennyi izgalommal, sérelemmel és károsodással jár, számtalanszor írtunk. A dohányjövöveléki közegek, alighanem felsőbb utasításra, de egyéni szorgalomból is a legfurfangosabb módokat eszelik ki a gazdák megrövidítésére. Hiszen emlékeztetes, hogy

talaly is 4—12 lejt fizettek csupán a 40—80 lejt erő dohányokért, míg a monopol ugyanezen dohányért kilónként 400—1000 lejt vesz a fogyasztóktól.

Ezenkívül rengeteg dohányt elkoboztak, elégették, a gazdákat indokolatlanul meg-

Féltrevezetik Önt. ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza a fagasz-kodjék az eredeti csomagolásu „O.LA”-hoz.

hidegre állított gyárkémények a humusz ar-tását akarják magukhoz ölelni.

Ebből — még egyszer és még százszor! — nem lesz háboru. Ebből béke készül, ebből a masszából, amely most a diplomácia kaitán-jának fenekén olyan hőfokon forr, hogy hab-ja a peremen át is csordul. Béke szeretne leülni.

Lehet, hogy lesz. De lehet, hogy elkészt és meddő kísérletezés. Lehet: ez az összeszövet-kezés hitet ébreszt és akaratot acélosít, de az sincs kizárva, hogy a magasabb gazdasági életformákat megsejített ember-tömegek ezt az összeszövetkezést ismétellen összeesküvésnek veszik. Az utolsó husz esztendőben az államok már nem egyszer szövöttek egymással és a végén mindig kisült, hogy egymás ellen és főképpen, hogy az Ember ellen szövöttek. Lehet: nem nyer hitelt ez az új konfiguráció sem, valószínű: kételkedő és bizalmatlanul nézi az ember ezt az imperialisztikus és feudális boldogítani akarást is és akkor hiába minden erőlködés és fortélyoskodás, rapaszzkodás és megegyezés.

De mindegy az eredmény. Mindegy, hova visz most bennünket sorsunk. Az egyedül fontos és lényeges, hogy pégre szanak helyett tettek, készülődések helyett cselekvések, mozdulatlan megállás helyett száguldo expressz-onatok viszik az emberek fejt egymás felé. Vajjon nem egymás ellen robognak a vonatok?

Ghica fenn van északon, Argetoianu lenn van délen. Románia nem tudja, hova álljon, mert nem tudja, hol lesz fenn és hol lesz lenn. Fenn szeretne lenni. Ahhoz szeretne kapcsolkodni, aki felül kerül.

Minden bizonytalan és minden esetleges.

A hitetlenek úgy hiszik, hogy bárhol is lunk is, még jobban, még inkább, még lejjebb és még mélyebbre kerülünk.

birságolták, úgy, hogy sok termelő nem-csak, hogy nem keresett semmit egész évi munkájával, hanem egyenesen ráfizetett. Mindezekre való tekintettel az Erdélyi Gazdasági Egyet felhívással fordult a dohánytermelő gazdaközönséghez, hogy

amennyiben az idei beváltásnál az átvételi ár becslése nem a dohány tényleges minőségének megfelelően történne, kereken tagadják meg a termés átadását

és a becslók által megállapított beváltási árakat felebbezzék meg a monopolve-zérigazgatósághoz.

Nem fogad el pengőt a budapesti román konzulátus

Budapest, január 4.

A budapesti román konzulátus hivatalosan hirdetményben közli, hogy ezentúl vizumokért és egyéb illetékekért nem fogad el pengőt, hanem csak kizárólag effektív lejt.

A román vizum ára négyszáz lejt lesz.

Akar husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szívelegje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanatóló orvos nyújt Önnek

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

a művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyariai öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelmeszesedés. — Vérnyomás. — A „változás” tünetei és oka. — Mit tehetünk a fiatalság megtartása érdekében — Táplálkozás. — A túl bőséges táplálkozás — A rágas. — A koplatás. — Gandhi. — Mik a vitaminok — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Alom, levegő, nap. — Megőregedni és fiatalnak maradni. — Ára csak Lei 102.—

Vidékre portó 10, utánvért 16 lejjel több Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Középnyemetsorszag— Hungaria 4:1 (3:1)

Halle, január 4.

Mindkét csapat egyforma játékrejü, azonban a németek összjátékban jobbak voltak. A 10-ik percben Schlak megszerzi a vezetést. Öt perc múlva Cseh II. egyenlít. A 20-ik percben Schwarzwaldert góloz, majd a 32-ik percben Werner beállítja a félidő eredményét. — Pár perccel a mérkőzés befejezése előtt Klepsch újabb góllal terhelte a Hungaria kapuját.

DÜSSELDORF:

Ferencváros—VFL Beuruth, Fortuna kombi-nált 2:2 (2:1).

A magyar együttes úgy taktikai, mint technikai szempontból magasan felette állott ellenfeleknek, a csúszón pályán azonban nem merték a kapu előtt közelharcba bocsátkozni. Így döntetlen eredménnyel kellett beérniük. A 16-ik percben Kohut megszerzi a vezetést. A 19-ik percben Stofels egyenlít. A 42-ik percben Toldi révén újra vezetéshez jut a Ferencváros.

Szünet után a magyar védelem hibájából Kobierski eldöntetlenné teszi a mérkőzést.

NIMES:

SC Nimes—Budai „11” 2:1 (2:0).

Iskolák Egyesületek

— A BOLONYAI MAGYAR SZOMSZED-SÁG január hó 6-án, szerdán délután 4 órakor a Vasut-utca 71. szám alatti „Modern” vendéglőben bizottsági összejövetelt tart.

— A BRASSÓI RÓM. KATH. FÖLDMŰVÉSZETI IGAZGATÓSÁGA ezúton is értesíti az intézet növendékeit, hogy a közoktatásügyi miniszter ur rendelete értelmében az előadások hétfőn, január hó 11-én kezdődnek.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. A brassói izraelita Nőegylet hálás köszönetét fejezi ki Scholtz Károly urnak és nejének, 300 lejes és Hollósi Andor urnak és nejének 300 lejes adományáért, melyet néhai Adler Lina emlékére, koszorúmegváltás címén adományoztak.

— KÖZGYÜLÉS. A Brassói Kath. Kör folyó hó 10-én délelőtt 11 órakor a Kör helyiségében közgyűlést tart, amelyre tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bucaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

AGRÁRBETÉTKÖNYVÉRT eladók cséplőgépek, motorok, vasesztergapadok, lakatoszszerzők. Marosvásárhely, Calarasilor 9. 16428

Allást nyer

Azonnali belépésre minden SZAKACSNÓT keresek. Cim Mozes Henrikné Hoghiz. 16451

SZÖVŐMESTER vagy teljesen önállóan dolgozó jó VOR-ARBEITER azonnalra keresetkötik. Ugyisintenné vennék lehetőleg Linksantriebű duplaszélű SZÖVŐGÉPET (revolver szűkségű). Ajánlatok Schwartzt Béla, Satu-Mare P. Bratianu 18 küldendők. 16447

Allást keres

Gazdatiszt, földmives iskolát végzett, azonnali belépésre ajánlkozik. Leveleket Sternberg hírlapiroda Simleul-Silvaniei Jelige: „R. J.” 16452

Lakás

Kiadó butorozott szoba, fűtés, világítás, fürdőszoba használat, nagyon olcsó áron. Bukarest központjában. Érdek lódni Str. Carol 58. Magazin Trainic. 16454

Kétszobás, konyhás lakást keresek istállóval együtt január 15-re. Érdeklődni Brassó, Hosszu-utca 105. délután 1—3 óráig. 16448

Egészséges, komfortos, modern 4 szobás lakás kiadó Brassóban. Cim „Pontos fizető” jeligen a brassói kiadóhivatalban. 16446

Bácsfalu 3. szám alatt üzlethelyiség, forgalmas helyen, lakással együtt kiadó. 16445

Üzlethelyiség Brassóban, Kapu-utca 29—23 alatt január 1-től 3—4 hónapra kiadó. 16444

Vegyés

Fuchs fogorvos (20 évi párisi praxissal), Bukarest, BERZEI 35. Díjtalan kezelés, foghuzás. 16380

Házasság

48 éves iparos feleségül venne idősebb leányt, vagy özvegyet, némi hozománnyal. Ajánlott leveleket kér Markó István uriszabó, Brassó, Hirscher-utca 7. sz. 16449

Könyvek

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gomhatermesztés otthon, Kis Természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növénymegfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényvel, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyész, Vidám bűvészet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkefajták, Kosárfonás, Égylámpás rádióvevő, Fotográfunk, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régiépénygyűjtés, Népművészeti gyűjtés, A mikroszkópium csodás világa, Vidéki rendeléseknek kérjük a pénzt bélyegekből előre beküldeni plusz 10 lej portóköltögre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és csonlócs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Daniel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnutiu 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). Marosvásárhely: Benjámin Árpád. Str. Bererie 1. (Sörház-u.). — Nagyszeben: Strada Turului 13. (Szegedy László). — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula). — Szatmár: Csokorai-u. 10. (Váradi József). — Szilágysomlyó (Hesperin Ernő). — Torda: Str. Regele Ferdi-nand 25. (Denes József).

Központi szervezők, pénzügyviteli jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálnak.

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jász Alice második átdolgozott mozulatművészeti fejezetekkel bővített kiadás, 119 szöveg közt, magyar- és ábrával és 36 képpel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki súlyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugókonyságát, aki arányos, kellemes külseje akar szert tenni. A kitűnő könyv ára 170 lej. Utánvét 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya. havonként megjelenő szabásmintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legcélszerűbb bélyegekből küldeni. Brassói Lapok Könyvosztálya.

A TUNDÉRUJAK állandóan kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. A legjobb magyar női kézimunka lap ára 45 lej. Vidékre portóra a pénz előleges beküldése mellett 50 lej.

Dr. Dávid György

Román nyelvtan

és

Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fűzve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Brasov—Brasó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucaresti—Bukarest 1, Boulevardul Schitu Magureanu 21. — Telefonszám: 363—64

Ficamodások törések

okozta fájdalmak hamar elmúlnak

Abban a pillanatban, ahogy Sloan's Liniment-et használnak, — nem masszírozva, csak kengetve — a fájdalom elmúlik. Apasztja a dagadókat, azonnali könnyedséget és jó érzést szerez. Soha se hiányozzék otthonunkból egy üveg Sloan's Használatunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsábschias, hátfájás és minden izomfájdalom ellen.

Egy üveg ára 75 lej. —

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat.

Ujitsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

legszebb kivitelű szépirodalmi folyóirat. Minden modern kézimunka és divatmel-lékkellet. Háztartás, kozmetikai, zene és fontos tanácsadói rovatokkal.

Megjelenik havonta háromszor.

Megrendelhető kizárólag:

Török János, Baciu. Jud. Braşov.

FRISS HIRES

Szebeni téliszalámit, kolbász és húsarú- különlegességeket, konzerveket

a legolcsóbb napi árban szállít UTÁNVÉTEL

Theil József

szalámigyára, Sibiu-Nagyszeben

TELEFON SZÁM 430

DÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRÓ VÁROS

Összegyűrt levelet húzott elő a zsebéből.

— Tessék elolvasni. Most délután hozta a posta.

Intelligens kéz írása volt a névtelen levél.

— Ha azonnal nem veszi be a képeket a kirakatából, akkor számolnia kell a forradalom bosszújával!

— Jaj, jaj, mit tegyek? — sópáncodott tovább. Szaladjak a rendőrségre? Oh, mennyit kértem a főkapitányt, hogy ne tesse ki azokat az átkozott képeket épen az én kirakatomba. Hát meg tud védelmezni engem a rendőrség?

Hogy megnyugtassák, Pista elkísérte a rendőrségre. Hamarosan a kapitány elé jutottak. Nyugodtan hallgatta végig Pista előterjesztését, azután elutasító mozdulattal tett a kezével.

— Szó sem lehe róla. Éretlen fenyegetésektől különben sem kell megijedni. Majd posztot állítok a kirakat elé.

Mire az asszonnyal az üzlethez értek, a hatalmas üvegtábla apró szilánkokban szóródott szét a járdán. Kódorásokkal törték be. A fényképek eltűntek.

V.

Már egy hét múlt el és nem találkoztak Olguskával. Az idegei kissé lecsillapodtak, a szerkesztőségi munka niből érdekelte, azután meg a titkos esti összejövetelek is elterelték gondolatait a maga

bajáról. Most egészen megfelelt a lelki állapotának a veszélyes játék. Majd itt, majd ott gyűlték össze négyen-öten az összeesküvők, tanácskoztak, terveket szőttek és mindnyájan szentül hitték, hogy komoly munka az, amit végeznek és hogy történelmet csinálnak. Minden nap átment a futár a határon, estére rendszerint üzenettel tért vissza. Tőviről-hegyire megtárgyaltak mindent, határozatokat hoztak, de tette ugyan mikor kerülhet sor?

Már április derekán túlhaladt a naptár. Künn az élet csöndesen pergett egyhangúságában, a föld alatt romantikus összeesküvők aknákak akartak elhelyezni.

— Parancs jött. Május elsején ki kell mennünk az ucára.

Pista most először szállt szembe a romantikus forradalmárok naivságával.

— Ez pedig bűn lenne. Vérteljesítanak a tüntetést. Igen, ha azt a biztosítékot kapnánk, hogy a május elseje előtti bétlen megindul a vörös hadsereg, visszafoglalja Miskolcot és közeledik felénk. Akkor az áldozatoktól sem kellene visszaradni. De így? Mi értelme van annak, hogy ártatlan embereket kergessünk a golyók elé?

Szenvedélyes vita indult meg, végül is Pista álláspontja győzött. Beértek a munkaszünettel és az ünnepi gyűléssel. Különben is Prágában a csehszlovákok par-

lamentje állami ünnepnek deklarálta a munka ünnepnapját, a munkaszünetet törvény írja elő, abból tehát baj nem származhatik, ha csöndben összegyűlnek a kioszkban és megünneplik a munkások nemzetközi szolidaritását. Még olyan hang is felmerült, hogy talán valami cseh szocialisták is szónoknak kellene megnyerni. De ezt az eszmét nyomban elvetették. A cseh szocialdemokraták nemzeti zászlóval fognak ünnepelni és valami hősi darab előadására készülnek a színházban. Ezekkel nem lehet együtt haladni.

— Tehát várunk. Türelmesek leszünk addig, amíg megtörténik a jeladás.

És egyenkint hagyták el a pincelakást, óvatosan néztek körül a sarkon és különböző irányba indultak, ki-ki a maga útjára.

A sarkon egy piros plakát betűi ordítottak a szemébe. A plakátot már hetekkel ezelőtt kiragasztották. Azóta foszlányokat téptek le belőle, a szél is belékapott, de egyes mondatai kemény szavakat dörogttek:

— Aki fegyveres összeesküvést sző, fegyvereket rejtget, összeesküvésben részt vesz... Golyó általi halállal... Aki az állam ellen szőtt összeesküvéstől tudomással bír...

Elmosolyodott.

— Nem is hittem, hogy ilyen egyszerű dolog kihalászni a halált...

És amint a sarokról befordult a Mészáros-utca, Olguskába ütdött. Ugyetlenül kapta le a kalapját és nagyot köszönt.

— Az asszony összeszorította az ajkait. Ugy tett, mintha nem vette volna észre, elnézett felette és magasra emelt fővel,

dölyfösen, büszkén sietett tovább.

Szinte megkönnyebbülést érzett. Így történt a legjobban. Hiszen milyen ostobán rohantak az örvény felé, amely az asszonyt szégyenbe, gyalázatba, börtönbe taszította volna...

De aztán élesen sajtott fel benne a fájdalom... Sárkák... Az elveszett paradicsom... Oh, ha visszatérés lehetne...

Amióta szakított Olguskával, újból rendszeren eljárt a Bristol törzsasztalához vacsorára. Most idegent is talált az asztalnál, egy zólyomi ügyvédet, aki üzleti ügyben jár a városban és felkereste ügyvéd ismerőseit a Bristol törzsasztalánál.

Valami érdekes történetet beszélt. Már a közepénél tartott, amikor Pista megérkezett, de egy pár mondat után megértette, hogy miről van szó...

— És a szerencsétlen öreg ember hirtelen a jószágban és a szeretetben, komolyan hitt benne. De ellenségevé tette az egész falut. A korcsmáros egy kanál vízbe akarta fojtani, mert az embereket arra akarta rábíri, hogy ne italozzék. A pap szószerűről prédikálta ki, hogy kerüljék a kávékat... Ő pedig gyógyította a betegeket, megosztotta szegényes faluját az inségekkel... De egyelőre szöttek az ármányt és egy éjszaka rátört a kunyhójukra... Tűzcsóvát vetettek bele a kunyhó porig éggett... Az öreg halála égési sebeket szenvedett, az asszony te bolyodottan rohant a Garamnak és meghalt, már halott volt...

Fábiának...

— És a két lány? Mi történt a két lánnyal? — kiáltott közbe izgatottan...

— Ismerte őket?